

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА НА ОРГАНИЗИРАН БОРСОВ ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

Глава първа Общи положения

Чл. 1. „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, наричано по-нататък БНЕБ ЕАД, е титуляр на лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия, издадена на дружеството по реда и при условията на Закона за енергетиката.

Чл. 2. Борсовият пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ ЕАД, оперира при следните основни принципи:

1. търговия с електрическа енергия чрез открит, прозрачен, недискриминационен и анонимен механизъм;
2. формиране на референтни цени за всички търгувани продукти;
3. сключване на сделки по лесен, бърз и сигурен начин.

Чл. 3. Настоящите правила регламентират организацията на дейността, правата и задълженията на всички търговски участници и на БНЕБ ЕАД във връзка с участието им, респективно с оперирането на борсовия пазар на електрическа енергия в следните направления:

1. пазарен сегмент „В рамките на деня“;
2. пазарен сегмент „Ден напред“;
3. пазарен сегмент „Двустранни договори“.

Чл. 4. Тези правила са задължителни за всички търговски участници и дружества в договорни отношения с БНЕБ ЕАД, към които са относими.

Чл. 5. Търговията на борсовия пазар на електрическа енергия се осъществява чрез Електронна система за търговия, наричана по-нататък ЕСТ, която система е с ограничен и непрехвърляем достъп.

Чл. 6. Търговията на БНЕБ ЕАД се осъществява в централноевропейско време и всички часове в тези правила са в съответствие с това време.

Чл. 7. БНЕБ ЕАД определя приложими цени към дейността на борсовия пазар, които оповестява в Тарифа за таксите на БНЕБ ЕАД, публикувана на интернет страницата на оператора. Търговските участници и всички дружества в договорни отношения с БНЕБ ЕАД, към които са относими, са длъжни да заплащат приложимите цени, определени в Тарифа за таксите на БНЕБ ЕАД.

Чл. 8. Всеки търговски участник е длъжен да изпрати незабавно официално уведомление до БНЕБ ЕАД за всички промени, настъпили както от фактическа, така и от правна страна, които могат да имат отражение върху възможността на съответния търговски участник да изпълнява задълженията си в съответствие с изискванията на ЗЕ, правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, договора за участие и тези правила.

Чл. 9. Всеки търговски участник се съгласява, че наименованието на дружеството, адресът, лицата за контакт, както и телефонните номера, имейли и адресите за кореспонденция са публична информация и могат да бъдат използвани, предоставяни и публикувани от БНЕБ ЕАД за целите на дейността му.

Глава втора Регистрация

Раздел I Процедура по регистрация

Чл. 10. Процедурата по регистрация на борсов пазар на електрическа енергия включва:

1. подаване на заявление за регистрация;
2. сключване на договор за участие;
3. предоставяне на обезпечение;
4. плащане на изискуемите такси;
5. получаване на сертификат за успешно преминато обучение;
6. предоставяне на достъп.

Чл. 11. Процедурата по регистрация на борсовия пазар започва с изпращане на попълнено заявление за регистрация, ведно с приложенията към него. Заявлението за регистрация се подготвя по образец, публикуван на интернет страницата на БНЕБ ЕАД и се изпраща на имейл application@ibex.bg или на адреса за кореспонденция на БНЕБ ЕАД.

Чл. 12. БНЕБ ЕАД разглежда заявлението за регистрация в срок до 5 (пет) работни дни, като извършва проверка на предоставените данни. При необходимост от предоставяне на допълнителна информация и/или нередовност на заявлението за регистрация, операторът предписва на заявителя срок за представяне на допълнителна информация и/или за отстраняване на нередовностите. Срокът за разглеждане на заявлението за регистрация се спира за времето на допълнителния срок и продължава да тече след изпълнение на предписанието на оператора.

Чл. 13. БНЕБ ЕАД допуска до регистрация единствено лица, които не го излагат на репутационен или финансов риск.

Чл. 14. БНЕБ ЕАД отказва регистрация, когато заявителят не отговаря на изискванията, установени в тези правила, като изпраща мотивите за това на заявителя.

Чл. 15. При одобрение на заявлението за регистрация, операторът изпраща на заявителя договор за участие, образец от който е публикуван на интернет страницата на БНЕБ ЕАД.

Чл. 16. Търговският участник е длъжен да сключи договора за участие и да го изпрати в 2 (два) оригинални екземпляра на актуалния адрес за кореспонденция на БНЕБ ЕАД.

Чл. 17. В срок до 15 (петнадесет) работни дни от датата на сключване на договора за участие, търговският участник:

1. заплаща всички дължими такси, съгласно Тарифа за таксите на БНЕБ ЕАД;
2. предоставя обезпечение съгласно глава седма.

Чл. 18. След успешното приключване на процедурата по регистрация на борсовия пазар търговският участник придобива съответния статус, който се отразява на интернет страницата на БНЕБ ЕАД, а именно:

1. статус „Активен“ за пазарен сегмент „В рамките на деня“ и пазарен сегмент „Ден напред“ се придобива след изпълнение на изискванията на чл. Чл. 10;

2. статус „Регистриран“ за пазарен сегмент „Двустранни договори“ се придобива след изпълнение на изискванията на чл. Чл. 10;

3. статус „Активен“ за пазарен сегмент „Двустранни договори“ се придобива след изпълнение на изискванията на чл. 10 и на глава шеста, раздел втори.

Чл. 19. Процедурата за регистрация на борсов пазар се прекратява:

1. автоматично, когато с изтичане на тримесечен срок от подаване на заявлението за регистрация търговският участник не е придобил статус по чл. 18, т. 1 и/или т. 2, за което операторът изпраща официално уведомление до търговския участник;

2. с официално уведомление до търговския участник, съдържащо мотивиран отказ:

а) когато не е спазено предписанието на оператора по чл. Чл. 12;

б) при наличие на хипотезата на чл. 13.

Раздел II

Достъп до електронна система за търговия

Чл. 20. Достъпът до ЕСТ се осъществява чрез създадени от оператора профили на посочените от търговския участник лица като отговорници за търговия.

Чл. 21. (1) Всеки търговски участник е длъжен да определи минимум 2 (две) физически лица като отговорници за търговия. При посочването на лицата търговският участник декларира пред оператора, че същите са оправомощени да го представляват пред БНЕБ ЕАД във връзка с участието на борсовия пазар на електрическа енергия и имат право да подават, анулират и модифицират оферти, изпращат заявки за подаване, модифициране или анулиране на оферти на оператора и/или заявления за инициране на търгове.

(2) Всеки отговорник за търговия е длъжен да премине курс на обучение за запознаване с тези правила и за работа със съответната ЕСТ, съгласно Инструкция № 1 „Обучение“, публикувана на интернет страницата на БНЕБ ЕАД.

Чл. 22. (1) Операторът създава за всеки търговски участник определен брой профили, който съответства на броя на посочените отговорници за търговия по чл. 21.

(2) За пазарен сегмент „Двустранни договори“ операторът създава 2 (два) безплатни профила за всеки търговски участник, като за всеки допълнителен профил се заплаща такса в съответствие с Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД;

(3) Видът на достъп на отговорниците за търговия до ЕСТ се определя от съответния търговски участник, а именно:

1. с активен достъп – създават се профили, посредством които отговорниците за търговия имат възможност да оперират с ЕСТ от името на съответния търговски участник;

2. с пасивен достъп – създават се профили, посредством които отговорниците за търговия имат достъп до информацията в ЕСТ, но не могат да оперират с тях.

(4) Операторът създава профилите съгласно определения вид на достъпа по ал. 2, след което предоставя на отговорниците за търговия индивидуални потребителско име и парола.

Чл. 23. При първото влизане в съответната ЕСТ, отговорниците за търговия са длъжни да променят предоставените от оператора пароли и да не ги предоставят на трети лица. Операторът не носи отговорност, в случай че отговорниците за търговия предоставят индивидуалните потребителско име и парола за достъп до ЕСТ на трети лица.

Чл. 24. Търговският участник е длъжен незабавно да изпрати официално уведомление до БНЕБ ЕАД при промяна на лице, посочено като отговорник за търговия. Операторът своевременно прекратява достъпа и изпраща официално уведомление с потвърждение на търговския участник. Последният остава обвързан и отговорен за всички пропуски, действия и бездействия от страна на отговорника за търговия до момента, в който БНЕБ ЕАД е изпратило официално уведомление, че достъпът е прекратен.

Раздел III

Достъп до електронни системи за сетълмент

Чл. 25. (1) Всеки търговски участник е длъжен да определи минимум 1 (едно) лице като отговорник за сетълмент и обезпечения, с посочването на което търговският участник декларира пред оператора, че същото е упълномощено да го представлява пред БНЕБ ЕАД по всички въпроси, свързани със сетълмент и обезпечения във връзка с глава седма и има право да подписва документи за разпределяне и освобождаване на обезпечение, както и документи за потвърждаване на предоставяне и/или приемане обезпечение за плащане и обезпечение за добро изпълнение.

(2) Всеки отговорник за сетълмент и обезпечения е длъжен да премине курс на обучение за запознаване с тези правила и за работа със съответната електронна система за сетълмент, съгласно Инструкция № 1 „Обучение“, публикувана на интернет страницата на БНЕБ ЕАД.

Чл. 26. (1) БНЕБ ЕАД осигурява достъп до електронните системи за сетълмент, като създава индивидуално потребителско име на всеки отговорник за сетълмент и обезпечения и изпраща активационен линк на имейла за контакт на съответното лице съгласно чл. 25.

(2) Активационният линк съдържа информация за индивидуалното потребителско име на съответния отговорник за сетълмент и обезпечения.

(3) При потвърждаване на достъпа чрез изпратения активационен линк, отговорникът за сетълмент и обезпечения създава персонална парола за достъп.

Чл. 27. Всеки отговорник за сетълмент и обезпечения носи отговорност за съхраняването и опазването на индивидуалните потребителско име и парола за достъп до електронните системи за сетълмент. Операторът не носи отговорност, ако отговорник за сетълмент и обезпечения предоставя индивидуалните потребителско име и парола за достъп на трети лица.

Чл. 28. Отговорниците за сетълмент и обезпечения са задължени да се информират за сключените сделки, размера на обезпечението и друга информация, предоставена чрез електронните системи за сетълмент.

Чл. 29. (1) Търговският участник е длъжен незабавно да изпрати официално уведомление до БНЕБ ЕАД при промяна на лице, посочено като отговорник за сетълмент и обезпечения.

(2) Операторът своевременно прекратява достъпа и изпраща официално уведомление с потвърждение до търговския участник.

(3) Търговският участник остава обвързан и отговорен за всички пропуски, действия и бездействия от страна на отговорника за сетълмент и обезпечения до момента, в който БНЕБ ЕАД е изпратил официално уведомление, че достъпът е прекратен.

Глава трета Прекратяване на регистрация

Раздел I Оттегляне

Чл. 30. Всеки търговски участник има право да се оттегли от участие на борсовия пазар на електрическа енергия с писмено заявление, изпратено до БНЕБ ЕАД най-малко 10 (десет) работни дни преди датата на прекратяване на регистрацията на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 31. БНЕБ ЕАД разглежда заявлението по чл. Чл. 30 и се произнася по него в разумен срок.

Раздел II Отстраняване

Чл. 32. Операторът има право да отстрани търговски участник от определен пазарен сегмент, част от борсовия пазар на електрическа енергия, при неизпълнение на едно или повече от следните задължения:

1. търговският участник да спазва задълженията, произтичащи от Закона за енергетиката, правилата по чл. 91, ал. 2 от Закона за енергетиката или друг нормативен документ, който има отношение към участието на търговски участник на борсовия пазар;
2. търговският участник да спазва задълженията, произтичащи от тези правила;
3. търговският участник да отговаря на условията за регистрация на пазарен сегмент, част от борсовия пазар на електрическа енергия, съдържащи се в ЗЕ, правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и/или тези правила.

Чл. 33. При неизпълнение на задължение по чл.32 БНЕБ ЕАД изпраща официално уведомление до търговския участник като определя разумен срок за неговото изпълнение.

Чл. 34. (1) При неизпълнение на задължение по чл. 32 в срока по чл. 33, БНЕБ ЕАД отстранява търговския участник от съответния пазарен сегмент, с което прекратява всички видове предоставен достъп до него.

(2) Когато неизпълнението се отнася до пазарен сегмент „В рамките на деня“ и/или пазарен сегмент „Ден напред“, достъпът се прекратява едновременно до двата пазарни сегмента.

Чл. 35. БНЕБ ЕАД изпраща официално уведомление до търговския участник за отстраняването му от съответния пазарен сегмент, като посочва нов срок за изпълнение на задълженията по чл. 32.

Чл. 36. При продължаващо неизпълнение след изтичане на срока по чл. 35, БНЕБ ЕАД изключва търговския участник от съответния пазарен сегмент по реда на раздел III от тази глава.

Чл. 37. В случаите, когато е застрашено нормалното функциониране на борсовия пазар на електрическа енергия и/или при повторно неизпълнение на задължение по чл. 32, както и при невъзможност задължение по чл. 32, да бъде изпълнено чрез последващи действия на търговския участник, БНЕБ ЕАД има право да отстрани търговския

участник от участие на борсовия пазар незабавно преди уведомяването и без да дава срок по чл. 33, като има право да анулира вече регистрирани оферти и заявления за инициране на търг. При прилагане на настоящия член БНЕБ ЕАД изпраща официално уведомление до търговския участник след неговото отстраняване.

Чл. 38. БНЕБ ЕАД възстановява всички видове достъп, които са прекратени по реда на чл. 34, до 3 (три) работни дни след изпълнение на задължение по чл. 32 и извършване на плащания по реда и при условията на глава осма, когато такива са приложими.

Раздел III Изключване

Чл. 39. Операторът има право да изключи търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия, когато:

1. в указания от БНЕБ ЕАД срок по чл. 35, търговският участник не е изпълнил задължение по чл. 32;
2. е отстранен от пазара на електрическа енергия от страна на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, наричано по-нататък ЕСО ЕАД;
3. е налице решение на Комисията за енергийно и водно регулиране, наричана по-нататък КЕВР за отнемане/прекратяване на съответната лицензия или при изтичане на нейния срок, когато за дейността на търговския участник се изисква лицензия;
4. търговският участник не отговаря на условията за регистрация на борсов пазар, съдържащи се в ЗЕ, правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и/или тези правила, поради настъпила промяна в обстоятелствата, за която не е изпратил официално уведомление до БНЕБ ЕАД.

Чл. 40. При изключване на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия, БНЕБ ЕАД прекратява всички видове предоставен достъп и изпраща официално уведомление до търговския участник за датата на изключването, като изпраща съобщение до всички търговски участници.

Чл. 41. Изключването на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия се отразява в регистъра на търговските участници, публикуван на интернет страницата на БНЕБ ЕАД.

Глава четвърта Правила за търговия на пазарен сегмент „В рамките на деня“

Раздел I Електронна система за търговия

Чл. 42. Търговията на пазарен сегмент „В рамките на деня“ се осъществява чрез Електронна система за търговия – в рамките на деня, наричана по-нататък ЕСТ-РД.

Чл. 43. За участието на пазарен сегмент „В рамките на деня“ всеки търговски участник има основно портфолио и допълнителни портфолия.

Чл. 44. ЕСТ-РД на пазарен сегмент „В рамките на деня“ е с ограничен и непрехвърляем достъп.

Раздел II

Дни на търговия, интервал и етапи на търговия

Чл. 45. Дните на търговия са всеки ден от седмицата, 365/366 дни в годината.

Чл. 46. Период на подаване на оферти е периодът, през който оферти за покупка и продажба могат да бъдат подавани в ЕСТ-РД до приключване на времето за сключване на сделки за съответен продукт в деня на доставка (D).

Чл. 47. Сроковете за подаване на оферти за покупка и/или продажба са:

1. начален срок за подаване на оферти и сключване на сделки: 14:00 часа на деня (D-1), предхождащ деня на доставка (D), за всички продукти с ден на доставка (D);

2. краен срок за подаване на оферти и сключване на сделки: търговските участници могат да подават оферти, да променят или изтриват вече подадени оферти и сключват сделки до 60 (шестдесет) минути преди началото на доставка на съответния продукт.

Чл. 48. По преценка на БНЕБ ЕАД съответните начални и крайни срокове за подаване на оферти и сключване на сделки могат да бъдат променени.

Чл. 49. Всички промени по чл. 48 се обявяват на интернет страницата на БНЕБ ЕАД, като регистрираните търговски участници се информират чрез съобщение.

Раздел III

Маркет мейкър (Market Maker)

Чл. 50. БНЕБ ЕАД може в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ да сключи договор с регистриран търговски участник/ци, който/които да поеме/ат отговорността за осигуряване на ликвидност (маркет-мейкър).

Чл. 51. Образец на рамково споразумение за осъществяване на роля на „маркет-мейкър“ е публикуван на интернет страницата на БНЕБ ЕАД.

Раздел IV

Търгувани продукти

Чл. 52. Търгуваните продукти на пазарен сегмент „В рамките на деня“ са дефинирани в този раздел, както следва:

1. параметри на търгуваните продукти:

Параметри	Стойност	Бележка
1. Продукт за търговия/доставка	<i>1</i>	<i>час</i>
2. Означение	<i>PH-ууууммdd-ph</i>	<i>Пример:</i> <i>PH20140517-01 = Year 2014,</i> <i>May 17th – Hour 01</i>
3. Минимална стъпка, обем	<i>0,1</i>	<i>MWh/h</i>
4. Минимална/максимална цена	<i>-9999/+9999</i>	<i>EUR/MWh</i>
5. Ценова стъпка	<i>0,01</i>	<i>EUR/MWh</i>

2. периоди на търговия и срокове на доставка на продукти, търгувани на пазарен сегмент „В рамките на деня“:

Продукти търгувани на пазарния сегмент ПРД					
1. Продукт	Начало на търговия за съответната сесия ¹	Край на търговия за съответната сесия ²	Примерни периоди на търговия		
			Инструмент	Начало на търговия	Край на търговия
2. Часови продукт	14:00 CET (D-1)	Dp – 60 минути	RH-20180122-10	20180121 14:00	20180122 8:00

3. видове оферти:

а) Fill (Limit ORDER) – при този вид оферта сделка може да се сключи или за цялото оферирано количество или само за част от него. Ако се сключи сделка за част от оферираното количество, офертата остава валидна в ЕСТ-РД с останалото нереализирано количество на първоначалната оферта;

б) All-or-Nothing – позволява да се сключи сделка единствено за цялото оферирано количество. Такъв тип оферта може да бъде подадена единствено за блоков продукт, като видът на офертата се дефинира по подразбиране от ЕСТ-РД;

в) Fill-or-Kill (FoK) – оферта, която се отменя незабавно, ако към момента на нейното регистриране в ЕСТ-РД няма съвпадаща насрещна оферта за цялото количество;

г) Immediate-or-Cancel (IoC) – оферта, която се отменя незабавно, ако не намери съвпадаща насрещна оферта за цялото количество или част от него;

д) Iceberg Order (IBO) – оферта, при която останалите пазарни участници виждат само част от цялото предлагано количество. Видимото за останалите участници количество се нарича Clip. Когато е подадена такава оферта, останалите участници ще виждат само първия Clip, като част от общото количество в офертата. Когато за това количество бъде сключена сделка, следващия Clip получава нов номер на офертата и се маркира с нов час на постъпване. Минималното количество за всеки един Clip е 5 MW;

е) Block Order – вид All-or-Nothing оферта, която включва един или няколко поредни часови продукта, които не могат да се търгуват поотделно.

Раздел V

Задължения, породени от подаване на оферта от търговски участник

Чл. 53. Офертите, подадени от търговски участник чрез ЕСТ-РД, се считат за обвързващи и се съхраняват в нея. Информация, генерирана от ЕСТ-РД въз основа на подадените оферти от търговските участници, се счита за обвързваща по отношение на съответния търговски участник, подал офертата.

Чл. 54. Сделките, сключени на пазарен сегмент „В рамките на деня“, представляват твърд ангажимент на съответния търговски участник за доставка на електрическа енергия в случай на прието предложение за продажба или задължение за приемане на доставка на електрическа енергия, в случай на прието предложение за покупка.

Чл. 55. Всяка сделка е обвързана към определен ден и интервал на доставка.

¹ (D-1) - ден преди период на доставка

² Dp – период на доставка от 1 час (delivery period = 1 hour)

Чл. 56. Всеки търговски участник има задължение да вземе необходимите мерки срещу непозволен или външен достъп до неговия софтуер и хардуер за достъп до ЕСТ-РД и респективно да опазва паролите и кодовете си за достъп до ЕСТ.

Чл. 57. При технически проблеми, възникнали по време на осъществяване на оферирането и/или сключването на сделките, отговорникът за търговия следва да се свърже с БНЕБ ЕАД, като се идентифицира.

Чл. 58. (1) Ако поради технически проблеми търговски участник е в невъзможност да подаде оферта, то отговорникът за търговия има право да изпрати офертата до оператора чрез имейл operations@ibex.bg, като уведоми предварително оператора за това на посочените телефони за връзка.

(2) Операторът служебно въвежда офертата от името на търговския участник, като си запазва правото на отказ по технически или организационни причини, както и в случай че автентификацията на отговорника за търговия се окаже невъзможна.

(3) Офертата трябва да бъде получена от оператора най-късно 15 (петнадесет) минути преди крайния срок за подаване на оферти за съответния продукт.

Чл. 59. Оферта, подадена по служебен път, се счита за регистрирана единствено когато операторът е потвърдил въвеждането ѝ в ЕСТ-РД по имейл на съответния отговорник, чрез изпращане на снимка на екрана от ЕСТ-РД или по друг подходящ начин, съдържащ изпратените предложения за покупка и/или продажба, в съответствие с чл. 58.

Чл. 60. Подаването на служебна оферта от страна на оператора по заявка на търговски участник поражда задължения за търговския участник, идентични с подаването на оферта от участника в ЕСТ-РД от момента на регистрирането ѝ независимо от момента на потвърждение.

Чл. 61. Търговският участник има задължение да осигури необходимите мерки срещу неправомерно изпращане на информация до оператора.

Раздел VI

Предложения за покупка и продажба

Чл. 62. Търговските участниците на пазарен сегмент „В рамките на деня“ изпращат предложения за продажба и предложения за покупка за видимите на екрана на ЕСТ-РД продукти до крайния срок за подаване на оферти за всеки един продукт в съответствие с параметрите на продукта, съгласно чл. 52.

Чл. 63. Достъпните за търговия в ЕСТ часови продукти обхващат следващите от 9 до 32 часа на доставка, като нови достъпни за търгуване продукти се добавят в ЕСТ ежедневно в 14:00 часа след публикуването на резултатите от пазарен сегмент „Ден напред“. Търговията с всеки един продукт е възможна до 60 минути преди началния час на доставка на съответния продукт.

Чл. 64. Всяка подадена от търговски участник оферта е обвързана с определен продукт и може да бъде единствено от типа оферти, определени съгласно чл. 52.

Чл. 65. Всеки ден на доставка се състои от двадесет и четири (24) последователни интервала на доставка, всеки от 1 (един) час, като първият интервал на доставка започва от 00:00 часа в деня на доставката.

Чл. 66. В деня на преминаване от лятно към зимно часово време часовият интервал между 02:00 – 03:00 часа се повтаря 2 (два) пъти.

Чл. 67. В деня на преминаване от зимно към лятно часово време часовият интервал между 02:00 – 03:00 часа се премахва.

Чл. 68. Предложения за продажба на електрическа енергия и предложения за покупка на електрическа енергия, изпращани от търговските участниците на пазарен сегмент „В рамките на деня“, следва да съдържат най-малко следната информация:

1. търговски участник, изпратил офертата;
2. търговско портфолио, към което трябва да бъде отнесена офертата, в случай че по нея бъде осъществена сделка;
3. информация за това дали офертата е за покупка или за продажба;
4. видът на офертата, съгласно чл. 52;
5. код на транзакцията, съгласно чл. 52;
6. приложим лимит на офертираното количество (в MW);
7. приложим ценови лимит (EUR/MWh);
8. срок на валидност на офертата.

Чл. 69. Предложенията представляват твърд ангажимент за продажба или покупка на електрическа енергия при въвеждането им на пазарен сегмент „В рамките на деня“.

Чл. 70. Всички оферти, въведени в търговската система, се маркират с час на постъпване.

Чл. 71. Постъпилите оферти от търговските участници, маркирани от системата, са валидни до момента на тяхното приемане от друг търговски участник, анулирането им или промяна в параметрите им, а в случай че не настъпи нито едно от тези събития – до настъпване на края на валидността на продукта, за който се отнасят, или до срока, посочен в самите оферти.

Чл. 72. Всеки търговски участник е отговорен за съдържанието на подадената от него оферта, както и за промените, направени до крайния срок за подаване на оферти за съответния продукт в ЕСТ-РД.

Чл. 73. (1) Всички постъпили в ЕСТ-РД оферти ще бъдат класирани по цената, посочена в тях.

(2) Когато две оферти са с една и съща посочена цена, те ще бъдат класирани по реда им на постъпване в ЕСТ-РД, като офертата, постъпила по-рано, ще бъде класирана първа.

Раздел VII

Регистриране на офертите и осъществяване на сделки (Matching)

Чл. 74. Офертите трябва да бъдат подадени към оператора чрез ЕСТ-РД, като сделките се осъществяват автоматично в момента, в който в ЕСТ-РД бъде регистрирана

съответстваща насрещна оферта или в момента на нейното подаване, ако вече е регистрирана съответстваща насрещна оферта.

Чл. 75. Всяка промяна или анулиране на оферта в ЕСТ-РД ще се отрази незабавно след регистрирането ѝ, освен ако по съответната оферта вече не е била сключена сделка до момента на регистриране на промяната или анулирането.

Чл. 76. В случай че ЕСТ-РД не функционира или не е достъпна за един или повече търговски участници, операторът на пазарен сегмент „В рамките на деня“ може по своя преценка да разреши на определен търговски участник да подаде, промени или анулира оферта. Промяната, подаването или анулирането трябва да бъде предшествано от официално уведомление на оператора съгласно чл. 58.

Чл. 77. В случай на пълно прекратяване на търговията от страна на оператора или по време на планирано спиране на ЕСТ-РД поради техническа профилактика, търговските участници няма да имат възможност да подават оферти или да сключват сделки.

Раздел VIII

Преустановяване на търговията

Чл. 78. БНЕБ ЕАД може във всеки един момент да преустанови търговията цялостно или само за определени продукти, ако установи:

1. възникване на технически проблем с ЕСТ-РД;
2. противоречие на търговията с изискванията на приложимото законодателство;
3. когато това се изисква съгласно процедурите за функциониране на единното обединение на пазарите в рамките на деня.

Чл. 79. Мерките, предприети от оператора, са задължителни за всички търговски участници.

Чл. 80. Независимо от посоченото в чл. 78, БНЕБ ЕАД може да преустанови търговията за определени търговски участници при неспазване на тези правила.

Раздел IX

Анулиране на оферта

Чл. 81. Всяка оферта, въведена от търговски участник в ЕСТ-РД, може да бъде анулирана по време на етапа на подаване на оферти от съответния търговски участник или от негово име.

Чл. 82. Оферта на търговски участник може да бъде анулирана от оператора, ако това е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия или когато съответната оферта е в противоречие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, приложимото законодателство или тези правила.

Чл. 83. За всяко решение за анулиране или промяна на вече подадена оферта по причини, посочени в чл. 78, операторът изпраща официално уведомление до съответния търговски участник.

Раздел X

Резултати от сделки и графици за доставка

Чл. 84. Референтните пазарни цени и търгуваните количества електрическа енергия на пазарен сегмент „В рамките на деня“, постигнати в резултат от подадените оферти и сключените сделки, се публикуват на интернет страницата на БНЕБ ЕАД.

Чл. 85. Референтните цени и количества, които БНЕБ ЕАД публикува на интернет страницата си за продукти, чиито срок за търговия е изтекъл, включват:

1. минималната от всички цени на сключените сделки за всеки търгуван часови продукт;
2. максималната от всички цени на сключените сделки за всеки търгуван часови продукт;
3. последна регистрирана цена (цената на последната сключена сделка) за всеки търгуван часови продукт;
4. среднопретеглена цена на сключените сделки за всеки търгуван часови продукт;
5. търгуван обем в MWh за всеки търгуван часови продукт.

Чл. 86. Цените се публикуват в евро за MWh, а изтъргуваното количество електрическа енергия в MWh за всеки отделен продукт и интервал на доставка.

Чл. 87. Всеки търговски участник може да получи информация за изтъргуваните от него количества електрическа енергия за покупка и/или продажба и съответните им цени чрез ЕСТ-РД.

Чл. 88. Реализираните сделки на пазарен сегмент „В рамките на деня“ се регистрират като графици за обмен в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици в рамките на деня, публикувана на интернет страницата на ЕСО ЕАД.

Глава пета

Правила за търговия на пазарен сегмент „Ден напред“

Раздел I

Електронна система за търговия

Чл. 89. Търговията на пазарен сегмент „Ден напред“ се осъществява чрез Електронна система за търговия – ден напред, наричана по-нататък ЕСТ-ДН.

Чл. 90. За участието на пазарен сегмент „Ден напред“ всеки търговски участник има основно портфолио и допълнителни портфолия.

Чл. 91. ЕСТ-ДН на пазарния сегмент „Ден напред“ е с ограничен и непрехвърляем достъп.

Раздел II

Дни на търговия, интервал и етапи на търговия

Чл. 92. Дните на търговия в съответствие с настоящия документ са всеки ден от седмицата, 365/366 дни в годината.

Чл. 93. Периодът на подаване на оферти е периодът, през който оферти за покупка и продажба могат да бъдат подавани в електронната система за търговия до приключване на борсовата сесия в деня на търговия (D-1).

Чл. 94. Сроковете за подаване на оферти са:

1. начален срок за подаване на оферти: всяка седмица, в понеделник търговският участник има възможност да подаде оферта за всеки един ден от следващите три седмици. По преценка на оператора съответните борсови сесии могат да бъдат отворени по-рано или по-късно от обявеното;

2. краен срок за подаване на оферти: търговските участници могат да подават оферти, да променят или изтриват вече подадени оферти, до 12:00 часа в деня на търговия (D-1).

Чл. 95. Сроковете за определяне и обявяване на резултатите от борсовите сесии са в съответствие с общоприетите правила на обединението Price Coupling of Regions, наричано по-нататък обединението PCR.

Чл. 96. БНЕБ ЕАД може да направи промени в деня на търговия, в периода на търговия или в етапите на търговия в определени случаи, ако това е в интерес на извършване на безпрепятствена търговия или за осигуряване на нормални пазарни условия, като във всички случаи промените трябва да са в съответствие с приетите правила и процедури на обединението PCR. Всички промени се обявяват едновременно на всички търговски участници чрез имейл и/или чрез обявяване на интернет страницата на оператора.

Раздел III Търгувани продукти

Чл. 97. Търгуваните продукти на пазарен сегмент „Ден напред“ и техните параметри са дефинирани в настоящия раздел, както следва:

Часови продукти		
Параметри	Стойност	Бележка
1. Стойност	1	час
2. Означение	H _j	j=01, 02, 03, ..., 24
3. Минимална стъпка, обем	0,1	MWh/h
4. Минимална/максимална цена	-1000/6000 -500/3000	BGN/MWh EUR/MWh
5. Ценова стъпка	0,1 0,1	BGN/MWh EUR/MWh

Раздел IV Задължения, породени от подаване на оферта от търговски участник

Чл. 98. Офертите, подадени от търговски участник чрез ECT-ДН, се считат за обвързващи и се съхраняват в нея. Информация, генерирана от ECT-ДН въз основа на подадените оферти от търговските участници, се счита за обвързваща по отношение на съответния търговски участник, подал офертата.

Чл. 99. Сделките, сключени на пазарен сегмент „Ден напред“, представляват твърд ангажимент на съответния търговски участник за доставка на електрическа енергия, в случай на прието предложение за продажба или задължение за приемане на доставка на електрическа енергия, в случай на прието предложение за покупка.

Чл. 100. Всяка сделка на пазарен сегмент „Ден напред“ е обвързана към един ден за доставка, един интервал на доставка и една пазарна зона.

Чл. 101. Всеки търговски участник има задължение да вземе необходимите мерки срещу непозволен или външен достъп до неговия софтуер и хардуер за достъп до ЕСТ-ДН и респективно да опазва кодовете си за достъп до ЕСТ-ДН.

Чл. 102. При технически проблеми, възникнали по време на осъществяване на оферирането и/или сключването на сделките, отговорникът за търговия следва да се свърже с БНЕБ ЕАД, като се идентифицира с определена информация, поискана от оператора.

Чл. 103. (1) Ако поради технически проблеми търговски участник е в невъзможност да подаде оферта, то отговорникът за търговия има правото да изпрати офертата до оператора чрез имейл operations@ibex.bg, като използва шаблон Excel формат и уведоми предварително оператора за това на посочените телефони за връзка.

(2) Операторът служебно въвежда офертата от името на търговския участник, като си запазва правото на отказ по технически или организационни причини, както и в случай че автентификацията на отговорника за търговия се окаже невъзможна.

(3) Офертата трябва да бъде получена от оператора най-късно 15 (петнадесет) минути преди крайния срок за подаване на оферти за съответната борсова сесия.

(4) Ако търговски участник изпрати оферта чрез служител, който не е определен като отговорник за търговия, операторът отказва да подаде изпратената оферта.

Чл. 104. Оферта, подадена по служебен път се счита за регистрирана, единствено когато операторът е потвърдил въвеждането ѝ в ЕСТ-ДН по имейл на съответния отговорник за търговия, чрез изпращане на снимка на екрана от ЕСТ-ДН или по друг подходящ начин, съдържащ изпратените предложения за покупка и/или продажба.

Чл. 105. Подаването на служебна оферта от страна на оператора по заявка на търговски участник поражда задължения за търговския участник, идентични с подаването на оферта от участника в ЕСТ-ДН от момента на регистрирането и независимо от момента на потвърждение.

Чл. 106. Търговският участник има задължение да осигури необходимите мерки срещу неправомерно изпращане на информация до оператора.

Чл. 107. Търговският участник, сключил сделка на пазарен сегмент „Ден напред“, гарантира, че съответният отговорник за търговия остава на разположение в срок от 30 (тридесет) минути след обявяването на резултатите от съответната борсова сесия.

Раздел V

Предложения за покупка и продажба

Чл. 108. Търговските участници на пазарен сегмент „Ден напред“ изпращат предложения за продажба и предложения за покупка за деня на доставка (D) до крайния срок за подаване на оферти, в съответствие с чл. 94, т. 2.

Чл. 109. Всеки ден на доставка се състои от двадесет и четири (24) последователни интервала на доставка, всеки от един час, като първият интервал на доставка започва от 00:00 часа в деня на доставката.

Чл. 110. В деня на преминаване от лятно към зимно часово време часовият интервал между 02:00 – 03:00 часа се повтаря 2 (два) пъти.

Чл. 111. В деня на преминаване от зимно към лятно часово време часовият интервал между 02:00 – 03:00 часа се премахва.

Чл. 112. Предложенията за продажба на електрическа енергия и предложенията за покупка на електрическа енергия, изпращани от търговските участниците на пазарен сегмент „Ден напред“, следва да отговарят на следните условия:

1. всяко предложение може да съдържа до 200 (двеста) двойки цена-количество, включително двойките с най-високата и най-ниска цена;

2. всяка двойка цена-количество от предложението за покупка дефинира максималната цена, която търговският участник би платил за определено количество електрическа енергия;

3. всяка двойка цена-количество от предложението за продажба дефинира минималната цена, на която търговският участник би продал определено количество електрическа енергия;

4. търговски участник може да изпрати само едно предложение за покупка и/или продажба за всеки интервал на доставка за дадената пазарна зона;

5. предложенията представляват твърд ангажимент за доставка или приемане на електрическа енергия при реализирането им на пазарен сегмент „Ден напред“.

Чл. 113. Офертите, подадени от търговските участници, следва да постъпят в ЕСТ-ДН преди крайния срок за подаване на оферти, в съответствие с чл. 94, т. 2.

Чл. 114. Всички оферти, въведени в ЕСТ-ДН, се маркират с час на постъпване.

Чл. 115. Постъпилите оферти от търговските участници могат да бъдат променяни или отменяни до крайния срок за подаване на оферти, в съответствие с чл. 94, т. 2. Промените, направени от търговските участници, се отразяват в ЕСТ-ДН, като само последното постъпило предложение е валидно и има обвързващ ефект за търговския участник.

Чл. 116. Всеки търговски участник е отговорен за съдържанието на подадената от него оферта, както и за промените, направени до крайния срок за подаване на оферти в ЕСТ-ДН.

Раздел VI

Формат на предложенията за покупка и продажба

Чл. 117. Всяко предложение трябва да съдържа най-малко две двойки цена-количество, включващи най-високата и най-ниската цена, дефинирани в чл. 97.

Чл. 118. БНЕБ ЕАД може да променя ценовия диапазон, определен в чл. 97, с предизвестие от минимум 4 (четири) дни.

Чл. 119. При въвеждане на стойностите на количествата за часовите продукти от търговските участници следва да се спазва изискването, че при оферта за покупка, желаното количество се въвежда със знак плюс (+), а при оферта за продажба предложеното количество се въвежда със знак минус (-).

Чл. 120. ЕСТ-ДН допуска въвеждането на предложения за покупка и продажба в евро и в лева. При регистрацията на пазарния сегмент всеки търговски участник посочва валутата, в която ще оферира.

Чл. 121. Оферта, подадена от търговски участник в ЕСТ-ДН в лева, съдържа цени в BGN/MWh до 1 (един) знак след десетичната запетая и количества в MW, до 1 (един) знак след десетичната запетая.

Чл. 122. Оферта, подадена от търговски участник в ЕСТ-ДН в евро, съдържа цени в EUR/MWh до 1 (един) знак след десетичната запетая и количества в MW до 1 (един) знак след десетичната запетая.

Чл. 123. При въвеждане на двойките цена-количество в предложенията за покупка от търговския участник следва съответните цени да са подредени във възходящ ред, а количествата в низходящ ред.

Чл. 124. При въвеждане на двойките цена-количество в предложенията за продажба от търговския участник следва съответните цени и количества за доставка да са подредени във възходящ ред.

Раздел VII

Проверка на предложенията за покупка и продажба

Чл. 125. След постъпване на предложение в ЕСТ-ДН се стартира процесът на проверката на данните. Извършват се следните основни проверки на въведените стойности:

1. проверка за съответствие с параметрите на борсовата сесия съгласно чл. 97;
2. проверка за монотонност – системата проверява дали посочените двойки цена-количество са представени така, че цените да са подредени във възходящ ред, а количествата – в съответствие с чл. 123 и чл. 124;
3. проверка за формата на стойностите, участващи в двойките цена-количество, които следва да бъдат в съответствие с посочените в чл. 121 и чл. 122.

Раздел VIII

Преустановяване на търговията

Чл. 126. БНЕБ ЕАД може във всеки един момент да преустанови търговията, ако установи, че:

1. е възникнал технически проблем с ЕСТ-ДН;
2. търговията е в противоречие с изискванията на приложимото законодателство;
3. задействана е извънредна PCR процедура от координатора на Euphemia алгоритъма.

Чл. 127. Мерките, предприети от оператора, са задължителни за всички търговски участници.

Чл. 128. Независимо от посоченото в чл. 126, БНЕБ ЕАД може да преустанови търговията за определени търговски участници при неспазване на тези правила.

Раздел IX

Анулиране на оферта

Чл. 129. Всяка оферта, въведена от търговски участник в ЕСТ-ДН, може да бъде анулирана по време на етапа на подаване на оферти от съответния търговски участник или от негово име при невъзможност от страна на съответния търговски участник.

Чл. 130. Оферта на търговски участник може да бъде анулирана от оператора, ако това е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия или когато съответната оферта е в противоречие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, приложимото законодателство или тези правила.

Чл. 131. Оферта на даден търговски участник може да бъде анулирана от оператора след приключване на борсовата сесия, ако тя възпрепятства успешното протичане на процеса по изчисляване на клиринговите цени или разпределяне на търгуваните обеми за пазарната зона на Р България.

Чл. 132. За всяко решение за анулиране или промяна на вече подадена оферта по причини, посочени в чл. 130 и чл. 131, операторът изпраща официално уведомление до съответния търговски участник.

Раздел X

Право за подаване на оферти

Чл. 133. Само регистрирани търговски участници на пазарен сегмент „Ден напред“ чрез определените за отговорници за търговия лица имат право да подават оферти в ЕСТ-ДН.

Чл. 134. Всеки отговорник за търговия търгува от името на определен търговски участник и има индивидуално потребителско име и парола за достъп до ЕСТ-ДН.

Чл. 135. Офертите, постъпили в ЕСТ-ДН, се съхраняват в системата и могат да се променят до настъпването на крайния срок за подаване на оферти.

Раздел XI

Клирингова цена. Криви на търсене и предлагане

Чл. 136. Клирингова цена е цената, на която се сключват всички сделки и се изчислява за определена пазарна зона, определен ден на доставка и определен интервал на доставка (час).

Чл. 137. Клиринговата цена е определена при пресичането на кривата на търсене и кривата на предлагане, изчислена от алгоритъма Euphemia. Кривите на търсене и предлагане се формират на базата на метода на линейна интерполация.

Чл. 138. Кривата на търсене се определя за всеки час на доставка чрез събиране в една крива на всички двойки цена-количество от предложенията за покупка, като точките се свързват в крива чрез метода на линейна интерполация.

Чл. 139. Кривата на предлагане се определя за всеки час на доставка чрез събиране в една крива на всички двойки цена-количество от предложенията за продажба, като точките се свързват в кривата чрез метода на линейна интерполация.

Чл. 140. Когато липсват оферти за търсене или предлагане или липсва пресичане на кривите на търсене и предлагане, обемите на предлагане и търсене ще бъдат равни на нула.

Чл. 141. Когато за някой часови интервал количеството на търсене или количеството на предлагане е равно на нула, не се формира клирингова цена за съответния интервал на доставка и търгуваното количество е равно на нула.

Чл. 142. Когато липсва пресичане на кривите на търсене и предлагане, клиринговата цена ще е равна на средната цена между цените, които се получават при обеми равни на нула.

Чл. 143. В случай, че в етапа на подаване на оферти има часови интервали, в които няма пресичане на кривите на търсене и предлагане или липсват оферти за продажба и/или покупка, операторът може да публикува на интернет страницата си информация за тези часови интервали с цел оптимизиране на търгувания обем.

Раздел XII

Определяне на резултатите от тържната сесия

Чл. 144. Процесът по изчисление на клиринговата цена и определяне на търгуваните обеми се извършва в съответствие с алгоритъма Euphemia, чието описание е публикувано на интернет страницата на БНЕБ ЕАД.

Чл. 145. Всички стандартни процедури и етапи на калкулация и публикуване на резултатите от тържните сесии са в съответствие с общоприетите процедури и правила от обединението PCR и обединението Single Day Ahead Coupling, наричано по-нататък обединението SDAC, а именно:

1. краен срок за подаване на оферти: 12:00 часа;
2. публикуване на клиринговите цени за деня на доставка и съответните търгувани обеми 12:42 – 12:55 часа;
3. публикуване на резултатите от търговията за търговските участници, сключили сделки в ЕСТ-ДН: 12:55 – 13:05 часа.

Чл. 146. При извънредни ситуации, свързани със закъснение на изчисляването на клиринговите цени и резултатите от търговията от страна на обединението PCR и алгоритъма Euphemia или по други причини извън контрола на оператора, сроковете по чл. 145, т. 2 могат да бъдат удължени до 15:00 часа.

Чл. 147. При невъзможност от страна на обединението PCR и алгоритъма Euphemia да завърши калкулацията на клиринговите цени и търгуваните количества до 15:00 часа, операторът обявява съответната борсова сесия за анулирана, като за клирингови цени за часовите интервали на съответния ден на доставка служебно се приемат цените от последния предходен работен ден, в случай, че денят на доставка е

работен ден, съответно последният предходен неработен ден, в случай, че денят на доставка е неработен ден. Търгуваните количества остават равни на 0 (нула).

Раздел XIII **Обявяване на резултатите**

Чл. 148. Клиринговите цени, изчислени от алгоритъма Euphemia, се изчисляват в съответствие с правилата, установени от обединението PCR и се публикуват на интернет страницата на оператора, при нормално протичаща борсова сесия, в съответствие със сроковете по чл. 145, т. 2.

Чл. 149. Цените се публикуват в лева за MWh, като се публикуват до втория знак след десетичната запетая, а изтъргуваното количество електрическа енергия до първия знак след десетичната запетая.

Чл. 150. Всеки търговски участник може да види реализираните от него обеми за покупка и/или продажба и съответните клирингови цени в ЕСТ-ДН в деня на търговия в съответствие с часовия график, посочен в чл. 145, т. 3.

Чл. 151. (1) При несъгласие на търговски участник с представените резултати, той има право да подаде възражение на имейл operations@ibex.bg до 13:30 часа в деня за търговия.

(2) Операторът изпраща отговор на търговския участник до 16:00 часа в първия работен ден след деня на търговия.

(3) Подаването на възражение не освобождава съответния търговски участник от задълженията му, възникнали от участието му на пазарния сегмент.

Раздел XIV **Задължения за продавачите и купувачите**

Чл. 152. Всеки търговски участник е обвързан с резултатите от борсовата сесия в съответствие с подадената от него оферта.

Чл. 153. Всеки търговски участник е длъжен да изпълни задълженията си в съответствие с физическия и финансов сетълмент, породени от подадената от него оферта.

Раздел XV **Графици**

Чл. 154. След приключване на всяка борсова сесия, за всеки търговски участник, реализирал сделки на пазарен сегмент „Ден напред“, се регистрират графици за обмен в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици в рамките на деня, публикувана на интернет страницата на ЕСО ЕАД.

Глава шеста Правила за търговия на пазарен сегмент „Двустранни договори“

Раздел I Организация на търговията

Чл. 155. Търговски участници със статус „активен“ за пазарен сегмент „Двустранни договори“ и сключили стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия, при спазване разпоредбите на тези правила, могат да сключват сделки за покупко-продажба на електрическа енергия в резултат на:

1. инициране и/или участие на търг на екран „Търгове“;
2. подаване на оферта/и на екран „Непрекъсната търговия“.

Чл. 156. Офертите за покупка и продажба на екраните за търговия на пазарен сегмент „Двустранни договори“ се подават при съобразяване със следното:

1. офертите са анонимни, с изключение на инициращата оферта за търг на екран „Търгове“, когато инициаторът на търга се обявява предварително;
2. при подаване на оферта, за която не е налично свободно изискуемо обезпечение съгласно изискванията на глава седма, офертата се отхвърля автоматично от Електронната система за търговия – двустранни договори, наричана по-нататък ЕСТ-ДД;
3. всяка оферта за покупка или продажба, подадена в ЕСТ-ДД, представлява твърд ангажимент и е обвързваща за търговския участник, подал съответната оферта;
4. всеки търговски участник може да подаде, промени или анулира своята/своите оферта/и за покупка или продажба преди крайния срок за подаване на оферти. При две или повече подадени оферти с еднакви офертни цени с приоритет е офертата, която е постъпила в по-ранен момент в ЕСТ-ДД.

Чл. 157. За всяка оферта:

1. минималната мощност е 1 (един) MW за продуктите на екран „Непрекъсната търговия“, а за продуктите на екран „Търгове“ е съгласно посоченото от инициатора в заявлението за инициране на търг, но не по-малко от 1 (един) MW;
2. минималната стъпка за мощност е 1 (един) MW;
3. минималната цена е 0,01 BGN/MWh;
4. минималната стъпка за цена е 0,01 BGN/MWh.

Раздел II Стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия

Чл. 158. Търговските участници на пазарен сегмент „Двустранни договори“ сключват стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия с всички търговски участници, с които искат да сключват сделки за покупко-продажба на екраните за търговия.

Чл. 159. Стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия, наричан по-нататък СДППЕЕ:

1. е стандартизиран договор, образец от който е публикуван на интернет страницата на БНЕБ ЕАД и е задължителен за спазване;
2. може да бъде сключен само между търговски участници на пазарен сегмент „Двустранни договори“;
3. урежда правата и задълженията на страните в резултат на сключени сделки за покупко-продажба на електрическа енергия на екраните за търговия.

Чл. 160. С подписване на СДППЕЕ всеки търговски участник се съгласява, че за всяка сделка за покупко-продажба на електрическа енергия, сключена между страните, количеството, цената и предварително заложените условия относно разплащания, обезпечения, прекратяване и неустойки, ще се отразяват в допълнителни споразумения и индивидуалните условия към тях.

Чл. 161. След сключване на СДППЕЕ всяка от страните изпраща на оператора сканирано копие на двустранно подписания договор на адрес otc.operations@ibex.bg.

Чл. 162. (1) Въз основа на получените копия на СДППЕЕ операторът създава и администрира списък „Допустими контрагенти“ за всеки търговски участник.

(2) За периода на активна регистрация всеки търговски участник се задължава да поддържа най-малко 5 (пет) контрагента в списък „Допустими контрагенти“.

(3) При прекратяване на СДППЕЕ търговските участници са длъжни да изпратят официално уведомление до оператора на адрес otc.operations@ibex.bg с цел актуализиране на списък „Допустими контрагенти“.

(4) Операторът предоставя актуална информация за търговските участници, включени в индивидуалния списък „Допустими контрагенти“, чрез съответната система.

Чл. 163. Операторът извършва актуализацията на списъка „Допустими контрагенти“ в срок до 1 (един) ден от получаване на известие относно прекратяване на СДППЕЕ между търговски участници.

Чл. 164. Търговските участници могат да заявяват желание за ограничение на търгуеми продукти на екран „Непрекъсната търговия“, като определят какви продукти да бъдат търгувани с конкретен търговски участник при съобразяване със следното:

1. до 3 (три) дни след изпращане на подписаното СДППЕЕ до оператора, всеки търговски участник се задължава да изпрати на адрес otc.operations@ibex.bg информация относно желани търгуеми продукти съгласно чл. 166;

2. когато операторът не е получил информацията в посочения срок, всички продукти съгласно чл. 166 се приемат за търгуеми между страните;

3. в случай, че двама търговски участници изпратят различаваща се информация относно търгуемите продукти, операторът взема предвид само тези продукти, които са посочени и от двамата търговски участници;

4. по всяко време на действието на СДППЕЕ страните могат да заявяват промяна на търгуемите продукти по начина, определен в т.1, като срокът за актуализация от страна на оператора е 1 (един) работен ден от получаване на заявлението за промяна.

Раздел III

Търгувани продукти. Срокове за търговия

Чл. 165. ЕСТ-ДД е достъпна за търговия всеки работен ден, с изключение на случаите на техническо прекъсване или актуализация на софтуера. Операторът изпраща своевременно официално уведомление до търговските участници за тези случаи. БНЕБ ЕАД се ангажира да осигури достъпност до ЕСТ-ДД в рамките на 97% (деветдесет и седем процента) годишно, като в периода на достъпност не се включва времето, необходимо за планирани дейности по поддръжка и актуализация на ЕСТ-ДД.

Чл. 166. На екран „Непрекъсната търговия“ се търгуват следните стандартизирани продукти:

Пазарен инструмент	Описание
1. IBEX Base Load Daily Delivery	Базов товар със срок на доставка 1 ден
2. IBEX Base Load Weekly Delivery	Базов товар със срок на доставка 1 седмица
3. IBEX Base Load Monthly Delivery	Базов товар със срок на доставка 1 месец
4. IBEX Base Load Quarterly Delivery	Базов товар със срок на доставка 3-месечие
5. IBEX Base Load Half-Yearly Delivery	Базов товар със срок на доставка полугодие
6. IBEX Base Load Yearly Delivery	Базов товар със срок на доставка 1 година
7. IBEX Peak Load Daily Delivery (12 hours)	Дневен товар със срок на доставка 1 ден (12 часа)
8. IBEX Peak Load Weekly Delivery (12 hours)	Дневен товар със срок на доставка 1 седмица (12 часа)
9. IBEX Peak Load Monthly Delivery (12 hours)	Дневен товар със срок на доставка 1 месец (12 часа)
10. IBEX Peak Load Quarterly Delivery (12 hours)	Дневен товар със срок на доставка 3-месечие (12 часа)
11. IBEX Peak Load Half-Yearly Delivery (12 hours)	Дневен товар със срок на доставка полугодие (12 часа)
12. IBEX Peak Load Yearly Delivery (12 hours)	Дневен товар със срок на доставка 1 година (12 часа)
13. IBEX Peak Load Weekly Daily (16 hours)	Дневен товар със срок на доставка 1 ден (16 часа)
14. IBEX Peak Load Weekly Delivery (16 hours)	Дневен товар със срок на доставка 1 седмица (16 часа)
15. IBEX Peak Load Monthly Delivery (16 hours)	Дневен товар със срок на доставка 1 месец (16 часа)
16. IBEX Peak Load Quarterly Delivery (16 hours)	Дневен товар със срок на доставка 3-месечие (16 часа)
17. IBEX Peak Load Half-Yearly Delivery (16 hours)	Дневен товар със срок на доставка полугодие (16 часа)
18. IBEX Peak Load Yearly Delivery (16 hours)	Дневен товар със срок на доставка 1 година (16 часа)
19. IBEX Off-peak Load Daily Delivery (12 hours)	Нощен товар със срок на доставка 1 ден (12 часа)
20. IBEX Off-peak Load Weekly Delivery (12 hours)	Нощен товар със срок на доставка 1 седмица (12 часа)
21. IBEX Off-peak Load Monthly Delivery (12 hours)	Нощен товар със срок на доставка 1 месец (12 часа)
22. IBEX Off-peak Load Quarterly Delivery (12 hours)	Нощен товар със срок на доставка 3-месечие (12 часа)
23. IBEX Off-peak Load Half-Yearly Delivery (12 hours)	Нощен товар със срок на доставка полугодие (12 часа)
24. IBEX Off-peak Load Yearly Delivery (12 hours)	Нощен товар със срок на доставка 1 година (12 часа)
25. IBEX Base Load Weekly Delivery (Mon – Fri)	Базов товар със срок на доставка понеделник – петък за 1 седмица
26. IBEX Base Load Monthly Delivery (Mon – Fri)	Базов товар със срок на доставка понеделник – петък 1 месец
27. IBEX Peak Load Weekly Delivery (12 hours, Mon – Fri)	Дневен товар със срок на доставка 1 седмица (12 часа) – от понеделник до петък

28. IBEX Peak Load Monthly Delivery (12 hours, Mon – Fri)	Дневен товар със срок на доставка 1 месец (12 часа, от понеделник до петък)
29. IBEX Peak Load Weekly Delivery (16 hours, Mon – Fri)	Дневен товар със срок на доставка 1 седмица (16 часа, от понеделник до петък)
30. IBEX Peak Load Monthly Delivery (16 hours, Mon – Fri)	Дневен товар със срок на доставка 1 месец (16 часа, от понеделник до петък)
31. IBEX Off-peak Load Weekly Delivery (12 hours, Mon – Fri)	Нощен товар със срок на доставка 1 седмица (12 часа, от понеделник до петък)
32. IBEX Off-peak Load Monthly Delivery (12 hours, Mon – Fri)	Нощен товар със срок на доставка 1 месец (12 часа, от понеделник до петък)
33. IBEX Base Load Weekly Delivery - Weekend	Базов товар със срок на доставка от събота до неделя за 1 седмица
34. IBEX Base Load Monthly Delivery - Weekend	Базов товар със срок на доставка от събота до неделя за 1 месец
35. IBEX Peak Load Weekly Delivery (12 hours, Weekend)	Дневен товар със срок на доставка 1 седмица (12 часа, от събота до неделя)
36. IBEX Peak Load Monthly Delivery (12 hours, Weekend)	Дневен товар със срок на доставка 1 месец (12 часа, от събота до неделя)
37. IBEX Peak Load Weekly Delivery (16 hours, Weekend)	Дневен товар със срок на доставка 1 седмица (16 часа, от събота до неделя)
38. IBEX Peak Load Monthly Delivery (16 hours, Weekend)	Дневен товар със срок на доставка 1 месец (16 часа, от събота до неделя)
39. IBEX Off-peak Load Weekly Delivery (12 hours, Weekend)	Нощен товар със срок на доставка 1 седмица (12 часа, от събота до неделя)
40. IBEX Off-peak Load Monthly Delivery (12 hours, Weekend)	Нощен товар със срок на доставка 1 месец (12 часа, от събота до неделя)

Чл. 167. Стандартизираните продукти на екран „Непрекъснатата търговия“ се търгуват от 08:00 часа до 14:00 часа всеки работен ден, с изключение на случаите, посочени в чл. 168, като търговските участници имат възможност да подават оферти за следните продукти, в съответствие с дефинираните по-долу срокове:

	Период на доставка на продукта	Достъпен за следващите	Краен срок за подаване на оферта
1.	Ден	7 (седем) дни	1 (един) ден
2.	Уикенд	4 (четири) уикенда	2 (два) дни
3.	Седмица	4 (четири) седмици	2 (два) дни
4.	Месец	4 (четири) месеца	3 (три) дни
5.	Тримесечие	3 (три) тримесечия	5 (пет) дни
6.	Полугодие	2 (две) полугодия	7 (седем) дни
7.	Година	2 (две) години	7 (седем) дни
	Периодът на доставка е определен спрямо съответния ден на търговия. Крайният срок за подаване на оферта е определен в работни дни преди първия ден на доставка.		

Чл. 168. Всеки работен ден от 07:30 часа до 08:00 часа на екран „Непрекъснатата търговия“ се провежда сесия за подаване на оферти, при която:

1. търговските участници подават оферти за покупка и/или продажба, които се класират автоматично според посочените в тях цени;
2. не се сключват сделки за покупко-продажба на екран „Непрекъснатата търговия“.
3. сделки се сключват съгласно сроковете за търговия по чл. 167.

Чл. 169. На екран „Търгове“ се търгуват продукти, чиито параметри се определят от инициатора на търга, като:

1. търгове се провеждат всеки работен ден, на всеки 30 (тридесет) минути, от 09:00 часа до 14:30 часа включително, като времетраенето на всеки търг е 10 (десет) минути;

2. крайният срок за подаване на заявление за инициране на търг е до 14:00 часа на предходния работен ден спрямо датата на провеждане на търга.

Раздел IV **Екран „Непрекъсната търговия“**

Чл. 170. На екран „Непрекъсната търговия“ се подават оферти за покупка и/или продажба на електрическа енергия, като цените и количествата на вече подадените оферти са видими в ЕСТ-ДД.

Чл. 171. Всички сделки на екран „Непрекъсната търговия“ се сключват чрез алгоритъм „Auto-Matching“ или алгоритъм „Click-trading“.

Чл. 172. Алгоритъмът за сключване на сделки „Auto-Matching“ функционира, както следва:

1. при въвеждането на насрещна оферта за покупка или за продажба, в която са заложиени условия, които удовлетворяват условията на вече съществуваща в системата оферта, се сключва сделка;

2. сделката се сключва на офертната цена, посочена от търговския участник, въвел първи своята оферта в ЕСТ-ДД;

3. по време на търговията се извършва непрекъснато автоматично съпоставяне по цена на офертите за продажба и за покупка, като при въведени две или повече оферти с една и съща цена с приоритет е офертата, която е постъпила първа в системата;

4. при въвеждане на нова и/или промяна на съществуваща оферта, автоматично се проверява изпълнението на условието за съвместимост на цената по следния начин:

а) при въвеждане или промяна на офертата за покупка – дали предложената цена е по-висока или равна на предложената цена на съществуваща в ЕСТ-ДД оферта за продажба;

б) при въвеждане или промяна на оферта за продажба – дали предложената цена е по-ниска или равна на предложена цена на съществуваща в ЕСТ-ДД оферта за покупка.

Чл. 173. При сключване на сделка чрез механизма „Click-trading“, търговският участник трябва да избере съществуваща на екран „Непрекъсната търговия“ оферта и да я приеме. Сделката се сключва на офертната цена, посочена в подадената вече в ЕСТ-ДД оферта.

Чл. 174. След крайния срок за подаване на оферти автоматично се деактивират всички активни оферти на екран „Непрекъсната търговия“. Офертите остават деактивирани, докато не бъдат активирани ръчно от съответния търговски участник или не бъдат автоматично изтрети, когато изтече срокът за търгуване на продуктите, за които са подадени.

Чл. 175. При допуснатата грешка от търговски участник при въвеждането на оферта на екран „Непрекъсната търговия“, вследствие на която е сключена сделка, същият има право да поиска анулиране на сключената сделка, като изпраща искане за анулиране на сделка на имейл otc.operation@ibex.bg, след което е длъжен да осъществи телефонна връзка с оператора на посочените на интернет страницата му телефони за контакт.

Чл. 176. Искането за анулиране на сделка на екран „Непрекъсната търговия“ се изпраща не по-късно от 5 (пет) минути след сключване на съответната сделка и не по-късно от 120 (сто и двадесет) минути преди крайния срок за търговия на съответния продукт, а искане за анулиране на сделка не може да бъде направено и ще се счита за невалидно, ако не е подадено в тези срокове.

Чл. 177. При получаване на искане за анулиране на сделка операторът прави проверка дали цената на сключената сделка е в диапазона +/-50% (плюс/минус петдесет процента) от цената на последната сключена сделка за същия продукт и за същия период на доставка от предходната календарна година, или, ако няма такава, от средната цена на пазарен сегмент „Ден напред“ за същия период на доставка и същия товаров профил от предходната календарна година, като:

1. в случай, че цената е извън посочения диапазон, операторът анулира сделката, без да отправя запитване за съгласие и без да е необходимо потвърждение от другата страна по сделката;

2. в случай, че цената е в рамките на посочения диапазон, операторът изпраща официално уведомление до другата страна по сделката за потвърждение на исканото анулиране.

Чл. 178. Счита се, че искането за анулиране на сделката, изпратено съгласно чл. 177, т. 2, е:

1. прието от другата страна по сделката, когато потвърждението за анулирането е получено от оператора чрез официално уведомление в срок до 60 (шестдесет) минути след изпращане на искането от оператора;

2. отказано от другата страна по сделката, когато потвърждението за анулирането не е получено от оператора чрез официално уведомление в срок до 60 (шестдесет) минути след изпращане на искането от оператора или е получено официално уведомление за отказ на анулиране от другата страна.

Чл. 179. Когато операторът е отправил искане за потвърждение за анулиране на сделка по чл. 177, т. 2, той изпраща официално уведомление до двете страни по сделката относно резултата от искането за анулиране.

Чл. 180. При подаване на искане за анулиране на сделка търговският участник дължи такса за анулиране на сделка съгласно Тарифата за такси на БНЕБ ЕАД, независимо от това дали искането за анулиране на сделка е прието или отказано.

Раздел V **Екран „Търгове“**

Чл. 181. Всеки търговски участник може да инициира търг съгласно условията и сроковете по тези правила и инструкция № 2 „Инициране на търг“, публикувана на интернет страницата на оператора.

Чл. 182. Всички предстоящи търгове се оповестяват едновременно за всички търговски участници чрез ЕСТ-ДД, имейл и търговски календар.

Чл. 183. Заявление за инициране на търг се подава според инструкция № 2 „Инициране на търг“, която е публикувана на интернет страницата на БНЕБ ЕАД.

Чл. 184. Попълненото заявление за инициране на търг се подава от отговорник за търговия по начина, указан в инструкция № 2 „Инициране на търг“.

Чл. 185. БНЕБ ЕАД не организира два или повече търга едновременно.

Чл. 186. В случай, че даден търг не може да бъде проведен или приключен поради неочаквано възникнало техническо прекъсване, операторът има право да проведе търга в друг, най-близък възможен час, за което изпраща официално уведомление до инициатора на търга и до всички търговски участници.

Чл. 187. В случай че инициаторът на търга изисква търговски участник да подава само по 1 (една) оферта за покупка или за продажба, при подадени две или повече оферти от един търговски участник, операторът анулира всички оферти, постъпили преди последно въведената.

Чл. 188. Подадените оферти по време на търг трябва да бъдат съобразени със следните изисквания:

1. при търг за покупка цената на подадена от продавача оферта трябва да бъде равна или по-ниска от тази, посочена от инициатор на търг в заявлението за инициране на търг;

2. при търг за продажба цената на офертата, подадена от купувача, трябва да бъде по-висока или равна на тази, посочена от инициатор на търг в заявлението за инициране на търг.

Чл. 189. Класирането на офертите при провеждането на търг и приключването му се извършва в следния ред:

1. при търг за покупка всички подадени оферти за продажба се подреждат във възходящ ред на офертните им цени, като на всяка оферта се отбелязва време на постъпване, а при въведени две или повече оферти с една и съща цена с приоритет е офертата, която е постъпила първа в системата;

2. при търг за продажба всички подадени оферти за покупка се подреждат в низходящ ред на офертните им цени, като на всяка оферта се отбелязва време на постъпване, а при въведени две или повече оферти с една и съща цена с приоритет е офертата, която е постъпила първа в системата.

Чл. 190. След приключването на търга операторът подава от името на инициатора на търга оферта за покупка/продажба, ползвайки активното потребителско име на отговорник за търговия, посочен от търговския участник – инициатор на търга, със същите параметри като тези, посочени в заявлението за инициране на търг, в резултат на което автоматично се сключват сделки по реда на класирането до изчерпването на зададената в заявлението за инициране на търг мощност.

Чл. 191. След приключването на търга страните по сделките получават достъп до информация за сключените от тях сделки. Операторът изпраща официално уведомление до инициатора на търга за общото оферирано количество, в случаите когато:

1. при търг за покупка общата мощност по оферти за продажба е по-голяма от посочената в заявлението за инициране на търг;

2. при търг за продажба общата мощност по оферти за покупка е по-голяма от посочената в заявлението за инициране на търг.

Чл. 192. Всеки търговски участник, който е подал заявление за инициране на търг, има право да поиска анулиране на търга, като изпрати официално уведомление с искане до оператора най-късно до 13:30 часа на предходния работен ден преди датата за провеждане на търга. При анулиране на три или повече търгове в рамките на 12 (дванадесет) месеца от датата на анулиране на първия търг се прилагат хипотезите на чл. 215, т. 2 и съответните плащания по раздел пети от глава осма.

Чл. 193. При анулиране на търг търговският участник дължи приложимата такса за анулиране съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД, а операторът не възстановява таксата за инициране на търг.

Чл. 194. Операторът може служебно да анулира търг, ако анулирането е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия.

Чл. 195. Информацията за анулиран търг остава налична в търговския календар на интернет страницата на оператора, като търгът се маркира със статус „Cancelled“.

Чл. 196. Операторът изпраща официално уведомление на всички регистрирани търговски участници за наличието на анулиран търг.

Раздел VI

Задължения на купувачите и продавачите

Чл. 197. (1) При сключена сделка всеки търговски участник:

1. е длъжен да достави или да приеме електрическа енергия за определен период, с параметри за количество и цена в съответствие с офериранияте;

2. е длъжен да подпише допълнително споразумение и в срок до 3 (три) дни след сключването на сделката да предостави копие от него на оператора, като го изпрати на адрес otc.operations@ibex.bg;

(2) За продукти със срок на доставка 1 (един) ден, изтъргувани в рамките на един ден, търговските участници подготвят едно допълнителното споразумение по ал.1, т. 2, в което описват всички сделки за съответния ден.

Чл. 198. Операторът приема допълнително споразумение, само ако същото е подписано от двете страни и отговаря изцяло на параметрите на сключената сделка.

Раздел VII

Доставка и графици

Чл. 199. (1) Графиците за доставка се изготвят в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и с параметрите на всяка сключена сделка, отразени в допълнително споразумение, като същите са задължителни за изпълнение за всяка от страните.

(2) Всяко несъответствие в графици, подадени към ЕСО ЕАД, което не е уговорено между страните на основание раздел осми на глава шеста, се счита за неизпълнение на допълнителното споразумение.

Чл. 200. Продавачът и купувачът номинират своите почасови дневни графици в резултат от сключените сделки на пазарен сегмент „Двустранни договори“ съгласно Инструкция за известяване на графици за обмен /TPS/, публикувана на интернет страницата на ЕСО ЕАД.

Раздел VIII

Временно спиране на действието на допълнителното споразумение

Чл. 201. Всяка от страните по допълнително споразумение може да спре временно действието му, без да се променя срока на доставка, при следните условия:

1. инициращата спирането страна изпраща официално уведомление с искане за временно спиране на доставка/приемане на електрическата енергия на контрагента по съответно допълнително споразумение минимум 10 (десет) дни преди датата на очакваното спиране;

2. искането за временно спиране трябва да съдържа най-малко информация за допълнителното споразумение, началото и края на периода на спиране, количеството електрическа енергия, което няма да бъде доставено/прието и размера на неустойката.

Чл. 202. В срок от 5 (пет) дни след получаването на искането по чл. 201, получилата искането страна приема или отхвърля същото.

Чл. 203. Приемането на искането за временно спиране на действието на допълнително споразумение се удостоверява с официално уведомление със съгласие от получилата искането страна.

Чл. 204. В случай на прието искане от получилата искането страна действието на допълнителното споразумение се спира за периода по чл. 201, т. 2 след извършване на съответните плащания по раздел пети на глава осма.

Чл. 205. При неприето искане от получилата искането страна допълнителното споразумение остава в сила и задълженията на страните остават непроменени.

Раздел IX

Прекратяване на допълнително споразумение

Чл. 206. Всяко допълнително споразумение може да бъде прекратено предсрочно по взаимно съгласие на страните, за което търговските участници следва да изпратят официално уведомление до оператора.

Чл. 207. Всяко допълнително споразумение може да бъде предсрочно прекратено от изрядната страна при наличие на основателна причина и/или при неизпълнение на тези правила от насрещната страна.

Раздел X

Прекратяване на СДППЕЕ

Чл. 208. СДППЕЕ се прекратява при условията и реда, посочени в договора.

Чл. 209. Допълнителните споразумения, сключени преди прекратяването на СДППЕЕ, продължават действието си до изпълнението на задълженията на страните по тях.

Раздел XI

Публикуване на информация

Чл. 210. Операторът ежедневно публикува на своята интернет страница информация, която включва:

1. търгове на екран „Търгове“, инициатор на търга и техният статус в търговския календар;

2. търгувани обеми електрическа енергия и средноаритметични или среднопретеглени цени на търгуваните продукти на пазарен сегмент „Двустранни договори“.

Чл. 211. Търговският календар се актуализира всеки работен ден, на всеки кръгъл час, от 09:00 часа до 16:00 часа, но не по-рано от 30 (тридесет) минути след изпратено официално уведомление с потвърждение съгласно инструкция № 2 „Инициране на търг“.

Чл. 212. Информацията, която се публикува за сключените сделки на екран „Непрекъсната търговия“, съдържа данни за търгувани продукти за съответния ден, търгувани обеми и постигнатите средноаритметични цени по сключените сделки.

Чл. 213. Информацията, която се публикува за сключените сделки на екран „Търгове“, съдържа данни за дата и час на проведения търг, вида на търга, инициатор на търга, наименование на търга, мощност, среднопретеглена цена и брой участници в крайното класиране.

Чл. 214. Информацията по чл. 212 и чл. 213 е достъпна за търговските участници и чрез ЕСТ-ДД чрез екран, препращащ към интернет страницата на оператора.

Чл. 215. Операторът публикува наименованието на търговски участник в списък „Неизрядни участници“ на интернет страницата си, за срок от 1 (една) година в следните случаи:

1. при всяко констатирано от оператора неизпълнение на тези правила;
2. когато в рамките на 1 (една) година, считано от датата на първия анулиран търг, търговският участник анулира общо 3 (три) търга.

Глава седма **Правила за сетълмент**

Раздел I **Общи положения**

Чл. 216. Правилата за сетълмент обхващат действията, пораждащи финансови взаимоотношения и финансови задължения, както и предоставяните услуги по сетълмент на борсовия пазар на електрическа енергия, при съобразяване на следните условия:

1. операторът на борсовия пазар на електрическа енергия е страна по всички сделки за покупка и продажба на електрическа енергия, реализирани на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“;

2. операторът на борсовия пазар на електрическа енергия не е страна по сделките за покупка и продажба на електрическа енергия, реализирани на пазарен сегмент „Двустранни договори“;

3. на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ не могат да бъдат сключвани необезпечени сделки.

Чл. 217. При регистрацията на борсовия пазар на електрическа енергия всеки търговски участник предоставя информация за:

1. банкова сметка в лева за целите на разплащанията, възникнали в резултат на реализирани сделки на борсовия пазар на електрическа енергия;
2. отговорници за сетълмент и обезпечения.

Чл. 218. Търговските участници:

1. имат право да заявяват разпределение на обезпечението между пазарните сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ и пазарен сегмент „Двустранни договори“;
2. имат право да заявяват освобождаване на наличното обезпечение;
3. са длъжни да се информират относно размера на изискуемото обезпечение в съответната система;
4. имат достъп чрез съответните системи до информация за реализираните сделки за покупка и продажба на електрическа енергия, наличното обезпечение, изискуемото обезпечение и финансовите задължения, възникнали вследствие на сключените сделки на пазарен сегмент „В рамките на деня“ и пазарен сегмент „Ден напред“.

Чл. 219. Търговските участници са задължени своевременно и систематично да погасяват задълженията си, възникнали в резултат от реализирани сделки на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 220. Търговските участници са задължени да заплащат стойността на електрическата енергия по сключени сделки за покупка на борсовия пазар на електрическа енергия. Разплащанията се извършват по безкасов път.

Чл. 221. Услугите, извършвани от БНЕБ ЕАД по отношение на търговията, реализирана на борсовия пазар, подлежат на таксуване съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД. Всеки търговски участник е длъжен да заплаща дължимите такси.

Чл. 222. Разплащанията към БНЕБ ЕАД се извършват в лева, по безкасов път. Задълженията се считат за надлежно погасени след заверяването на банковата сметка на БНЕБ ЕАД.

Чл. 223. За гарантиране изпълнение на задълженията си, всеки търговски участник е длъжен да поддържа обезпечение, което да отговаря на определените за стойността му изисквания съгласно раздел пети от тази глава.

Чл. 224. При наличие на неизпълнени в срок и изискуеми финансови задължения към оператора, последният има право да:

1. приложи разпределение на наличното обезпечение между пазарните сегменти, в случай на непредставено изискуемо обезпечение на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“, за което изпраща официално уведомление до лицата по чл. 217, т. 2;
2. усвои от наличното обезпечение на съответния търговски участник задълженията по непогасени фактури;
3. усвои от наличното обезпечение на съответния търговски участник задълженията по дължими плащания по глава осма и начислени лихви.

Чл. 225. Всички плащания по глава осма, дължими на БНЕБ ЕАД по силата на тези правила, подлежат на плащане в срок до 5 (пет) работни дни, след като бъдат предявени писмено от БНЕБ ЕАД.

Раздел II

Предоставяне на обезпечение

Чл. 226. Обезпечение в полза на БНЕБ ЕАД може да бъде предоставено под формата на:

1. банкова гаранция, приета от БНЕБ ЕАД, в лева/евро, валидна до тридесет и първи януари на следващата календарна година. БНЕБ ЕАД публикува текста на банковата гаранция и условията за приемливост на своята интернет страница в Инструкция № 3 „Предоставяне на банкова гаранция“. Сумите по предоставените банкови гаранции не се вземат предвид при определяне на размера на наличното обезпечение през последните 15 (петнадесет) работни дни преди изтичане на срока на валидност на съответната банкова гаранция, в случай, че не е предоставена банкова гаранция с нов срок на валидност;

2. паричен депозит, внесен по сметка, посочена от БНЕБ ЕАД, в лева. БНЕБ ЕАД не дължи лихви по внесени от търговски участници суми;

3. комбинация от банкова гаранция по т. 1 и паричен депозит по т. 2.

Чл. 227. Търговските участници, избрали форма на обезпечение банкова гаранция по чл. 226, т. 1, се задължават:

1. да заплатят всички разходи по предоставянето ѝ, както в банката издател, така и в банката на бенефициента, включително, но не само, таксите и комисионните за авизиране на банкови гаранции при представянето им чрез посредничеството на обслужващата/ите банка/и. Банката, издател на банковите гаранции, следва изрично да посочи към авизиращата банка на бенефициента, че комисионните за авизиране са за сметка на наредителя и са по договаряне;

2. да предоставят нова банкова гаранция за следващия дванадесетмесечен период в срок най-късно до 15 (петнадесет) работни дни преди изтичането на срока на наличната банкова гаранция;

3. да заявят желаното разпределение на стойността на банковата гаранция между пазарните сегменти, с изпращане на заявление по образец, публикувано на интернет страницата на оператора.

Чл. 228. Търговските участници, избрали форма на обезпечение паричен депозит по чл. 226, т. 2:

1. се задължават да посочат в платежното нареждане пазарния сегмент, към който следва да се насочи обезпечението или точно разпределение на сумата по платежното нареждане между пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ и пазарен сегмент „Двустранни договори“, в случаите когато сумата е предназначена за повече от един пазарен сегмент;

2. при липса на пояснение съгласно горното изискване, операторът ще разпредели сумата поравно между пазарни сегменти „В рамките на деня“/„Ден напред“ и пазарен сегмент „Двустранни договори“.

Раздел III

Налично обезпечение

Чл. 229. Наличното обезпечение се формира от пълната стойност на предоставеното обезпечение съгласно чл. 226.

Чл. 230. Наличното обезпечение се актуализира в следните случаи:

1. при получаване на паричен депозит по банковата сметка съгласно чл. 226, т. 2, като актуализацията се извършва всеки работен ден, на всеки кръгъл час от 08:00 часа до 16:00 часа;

2. при промяна на стойността на предоставена/и банкова/и гаранция/и, като актуализацията се извършва в срок до края на следващия работен ден след получаване на потвърждение от банката-издател на банковата гаранция, при повишаване сумата на гаранцията и незабавно, при понижаване сумата на гаранцията;

3. при получаване на заявление за частично освобождаване на обезпечение съгласно чл. 232, т. 1, като актуализацията се извършва в срок до края на следващия работен ден.

Раздел IV **Освобождаване на обезпечение**

Чл. 231. Налично обезпечение на търговски участник се освобождава при прекратяване на регистрацията на борсовия пазар, в срок от 10 (десет) работни дни след датата на прекратяване договора за участие, при условие че търговският участник няма финансови задължения към БНЕБ ЕАД. При наличие на изискуеми финансови задължения към оператора, наличното обезпечение се усвоява до размера на дължимото, като останалата сума се освобождава от оператора в полза на търговския участник.

Чл. 232. (1) Частично освобождаване на налично обезпечение се извършва:

1. при писмено заявление от съответния търговски участник в съответствие с образец, публикуван на интернет страницата на БНЕБ ЕАД;

2. до размера на свободното обезпечение;

(2) При наличие на финансови задължения към оператора освободената сума се пренасочва автоматично за погасяването им, като се освобождава единствено размерът на остатъчната сума.

Раздел V **Минимално обезпечение**

Чл. 233. БНЕБ ЕАД изисква минимално обезпечение от всички търговски участници, регистрирани на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 234. Размерът на минимално обезпечение е определен съгласно Тарифата за таксите, публикувана на интернет страницата на БНЕБ ЕАД. Търговският участник се задължава да предостави минимално обезпечение за съответния пазарен сегмент при подписване на договора за участие.

Чл. 235. Минималното обезпечение се освобождава след прекратяване на регистрацията и договора за участие.

Чл. 236. При усвояване на част или на цялото минимално обезпечение от страна на оператора, търговският участник е задължен да го възстанови до изискуемия размер съгласно чл. 234 в срок до 3 (три) работни дни, като за посочения период операторът отстранява търговския участник от съответния пазарен сегмент при условията на раздел седми от тази глава. При невъзстановен размер на минималното обезпечение в указания срок, операторът изключва търговския участник от участие на съответния пазарен сегмент при условията на раздел осми от тази глава.

Раздел VI

Чл. 237. При регистрацията на търговския участник и за времето, в което той е със статус „активен“ за пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ и/или със статус „регистриран“ за пазарен сегмент „Двустранни договори“, размерът на изискуемото обезпечение е не по-малък от минималното обезпечение съгласно чл. 235.

Чл. 238. За пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ се изчислява общо изискуемо обезпечение, чийто размер се определя на основание на количествата от реализираната търговия на двата пазарни сегмента, изчислява се в лева за всеки работен ден и представлява най-голямата от дневните рискови експозиции за последните тридесет календарни дни.

Чл. 239. Дневната рискова експозиция се изчислява като произведение от нетната позиция в MWh на конкретния търговски участник, риск параметър и дневен фактор, където:

1. нетна позиция в MWh представлява разликата между закупеното и продаденото количество електрическа енергия от съответния търговски участник, като нетирането се осъществява по отношение на двата пазарни сегмента „В рамките на деня“ и „Ден напред“;

2. риск параметър е цена в EUR/MWh, определена от БНЕБ ЕАД съответно за дълга позиция (позиция на нетна покупка) или къса позиция (позиция на нетна продажба), и представлява очакваната най-висока среднодневна цена, изчислена от БНЕБ ЕАД на база на исторически данни;

3. дневен фактор е параметър, определен от БНЕБ ЕАД, който отразява рисковата експозиция на търговския участник при поредица от нефинансови дни.

Чл. 240. Методът на изчисление на дневната рискова експозиция, стойността на риск параметъра и стойността на определения дневен фактор се обявяват на интернет страницата на БНЕБ ЕАД в Инstrukция № 4 „Метод на изчисление изискуемо обезпечение“ и могат да се променят по преценка на оператора с двудневно предизвестие:

1. с цел обезпечаване сигурността и дейността на оператора;
2. при наличие на поредица от неработни дни.

Чл. 241. Търговските участници са длъжни да актуализират размера на наличното обезпечение до размера на изискуемото най-късно до 10:30 часа на първия работен ден, следващ деня на възникване на задължението за повишаване на обезпечението.

Чл. 242. Независимо от разпоредбата на чл. 241, наличното обезпечение на търговските участници, възнамеряващи да реализират покупки на положителни цени и/или продажби на отрицателни цени, трябва да е по-голямо от общото задължение към оператора, при съобразяване със следното:

1. общото задължение към оператора е сумата от нетното генерирано задължение към оператора на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ и най-голямата стойност на задължението, което оферта/и може да породи в съответната борсова сесия на пазарен сегмент „Ден напред“ и/или най-голямата стойност на задължението, което оферти на пазарен сегмент „В рамките на деня“ могат да породят. Най-голямата стойност на задължението, което оферта може да породи в борсова сесия на пазарен сегмент „Ден напред“ е положителният сбор, получен от максималните произведения на

двойките количество*цена (оферти за покупка на положителни цени и/или оферти за продажба на отрицателни цени) за всеки отделен час на доставка;

2. търговските участници следва да повишат размера на наличното обезпечение най-късно до момента на подаване на офертата/офертите. За подаване на оферти в нефинансови дни – най-късно до 15:00 часа в последния работен ден;

3. наличното обезпечение трябва да е равно или по-голямо от нетното генерирано задължение към оператора във всеки момент.

Чл. 243. Операторът може да изисква предоставянето на извънредно обезпечение от търговски участник при констатиране на завишено ниво на риска. Завишеното ниво на риска се констатира при всяко нарушение на задълженията по чл. 242, при оферти за покупка на положителна цена и продажби на отрицателна цена, когато цената значително надвишава риск параметъра, както и по преценка на оператора.

Чл. 244. При изискване на извънредно обезпечение съгласно чл. 243, БНЕБ ЕАД изпраща официално уведомление до лицата по чл. 217, т. 2 за необходимостта от предоставяне на извънредно обезпечение, като посочва срок за неговото предоставяне, който не може да бъде по-кратък от 2 (два) часа от получаването на уведомлението. Официалното уведомление се счита за получено с изпращането му до имейл на лицата по чл. 217, т. 2, което се удостоверява с копие на електронния запис. При неизпълнение на задължението за предоставяне на извънредно обезпечение в посочения срок, БНЕБ ЕАД може да наложи съответните санкции, както и да премине към процедура по отстраняване на търговския участник, предвидени в раздел втори на глава трета.

Раздел VII

Изискуемо обезпечение на пазарен сегмент „Двустранни договори“

Чл. 245. Изискуемото обезпечение на пазарен сегмент „Двустранни договори“ се определя въз основа на параметрите на конкретна оферта и/или заявление за инициране на търг на съответния търговски участник.

Чл. 246. Методът на изчисляване на изискуемото обезпечение на пазарен сегмент „Двустранни договори“ се публикува на интернет страницата на БНЕБ ЕАД в Инструкция № 4 „Метод на изчисление на изискуемо обезпечение“ и може да се променя по преценка на оператора, с двудневно предизвестие. При изчисляване на изискуемото обезпечение не се начислява данъкът по чл. 254, т. 1, както и компонентите по чл. 254, т. 2.

Чл. 247. За подаване на оферта за покупка или продажба, както и за инициране на търг, търговският участник трябва да разполага със свободно обезпечение, чийто размер надвишава или е равен на размера на изискуемото обезпечение.

Чл. 248. При сключване на сделка изискуемото обезпечение се блокира, след което размерът на свободното обезпечение се преизчислява и на база неговия преизчислен размер активните до момента на сключване на сделката оферти:

1. се деактивират, когато размерът на свободното обезпечение не е достатъчен да покрие изискуемото обезпечение по дадена оферта;

2. не променят статуса си, когато размерът на свободното обезпечение е достатъчен да покрие изискуемото обезпечение по дадена оферта.

Чл. 249. (1) Операторът освобождава обезпечение, блокирано по сключена сделка, когато страните по сделката:

1. са подписали допълнително споразумение в съответствие с раздел шести от глава шеста и една от страните, с копие до другата страна, е изпратила сканирано копие на имейл cass@ibex.bg;

2. са изпълнили задълженията си съгласно раздел осми от тази глава, което удостоверяват с изпращане на двустранно подписано потвърждение за спазен ангажимент. Последното се изготвя съгласно задължителен за спазване образец, публикуван на интернет страницата на оператора и се изпраща до имейл, публикуван в самия образец, от която и да е от страните с копие до другата;

(2) При подадено искане за анулиране на сделка съгласно раздел четвърти от глава шеста и постигнато съгласие от страните по сключената сделка, блокираното изискуемо обезпечение по съответната сделка се освобождава след заплащане на таксата за анулиране.

Раздел VIII

Обезпечение за плащане и добро изпълнение на пазарен сегмент „Двустранни договори“

Чл. 250. Обезпечение за плащане и/или добро изпълнение се предоставя в една от следните форми или в комбинация от тях – паричен депозит, банкова гаранция и застраховка-гаранция.

Чл. 251. Търговските участници, сключили сделка на екран „Търгове“, са длъжни да предоставят обезпечение за плащане и/или добро изпълнение съгласно параметрите, посочени от инициатора на търга.

Чл. 252. Търговските участници, сключили сделка на екран „Непрекъсната търговия“ за продукти със срок на доставка по-кратък или равен на 31 (тридесет и един) календарни дни не предоставят обезпечение за плащане и/или добро изпълнение.

Чл. 253. (1) Търговските участници, сключили сделка на екран „Непрекъсната търговия“ за продукти със срок на доставка по-дълъг или равен на 32 (тридесет и два) календарни дни, са длъжни да предоставят на другата страна по сделката обезпечения за плащане и/или добро изпълнение.

(2) Купувачът е длъжен да предостави на продавача обезпечение за плащане, възлизащо на стойността на количеството договорена електрическа енергия за 21 (двадесет и един) календарни дни.

(3) Продавачът е длъжен да предостави на купувача обезпечение за добро изпълнение, възлизащо на 10% (десет процента) от стойността на договорената електрическа енергия.

(4) Обезпечения за плащане и/или добро изпълнение се представят в срок до 3 (три) дни след датата на подписване на допълнително споразумение и се освобождават до 10 (десет) работни дни след датата на изтичане на срока на доставка по допълнителното споразумение, при условие, че финансовите отношения между страните са окончателно уредени. Когато периодът между датата на сключване на сделката и първия ден на доставка е по-дълъг или равен на 32 (тридесет и два) календарни дни, срокът за предоставяне на обезпечението е до 10 (десет) работни дни преди първия ден на доставка.

Чл. 254. При изчисляване стойността на обезпечението за плащане и/или добро изпълнение, търговските участници са длъжни да съобразят следното:

1. при изчисляване на обезпечение за плащане се начислява ДДС (ако е приложимо);

2. за търговски участници, потребители на електрическа енергия, освен данъка по т. 1 се начисляват и:
- а) утвърдената от КЕВР цена по чл. 30, ал. 1, т. 17 от ЗЕ;
 - б) данък, в съответствие със Закона за акцизите и данъчните складове;
3. при изчисляване на гаранционни обезпечения за добро изпълнение не се начисляват компонентите по т. 2.

Раздел IX

Фактуриране на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“

Чл. 255. За сделки, сключени на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“, не се допуска издаване на нетна фактура. Издават се две отделни фактури за реализираните сделки за покупка и сделки за продажба.

Чл. 256. Всеки работен ден БНЕБ ЕАД издава фактури, които изпраща на търговските участници, включващи всички присъщи суми според Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД, както и описаните по-долу количества електрическа енергия:

1. за пазарен сегмент „В рамките на деня“ се фактурират количествата, които са доставени на предходния работен ден. При поредица от неработни дни търгуваните и доставени през неработните дни количества се фактурират в първия работен ден, следващ неработните дни. Издадените фактури са с падеж денят, следващ деня на издаване на фактурата;

2. за пазарен сегмент „Ден напред“ се фактурират количествата, които ще бъдат доставени на следващия ден. При поредица от неработни дни търгуваните през неработните дни количества се фактурират в първия работен ден, следващ неработните дни. Издадените фактури са с падеж денят, следващ деня на издаване на фактурата.

Чл. 257. Търговски участници, реализирали сделки за продажба на пазарен сегмент „В рамките на деня“, издават фактура и я изпращат на БНЕБ ЕАД съгласно един от изброените срокове:

1. до края на първия работен ден, следващ деня на доставка;
2. до 5-то число на текущия месец за предходния месец;
3. до 16-то число на текущия месец за периода от 1-во до 15-то число и в последния ден от текущия месец за останалите дни.

Чл. 258. Търговски участници, реализирали сделки за продажба на пазарен сегмент „Ден напред“, издават фактура и я изпращат на БНЕБ ЕАД съгласно един от изброените срокове:

1. до края на първия работен ден, следващ деня на търговия;
2. до 5-то число на текущия месец за предходния месец;
3. до 16-то число на текущия месец за периода от 1-во до 15-то число и в последния ден от текущия месец за останалите дни.

Раздел X

Фактуриране на пазарен сегмент „Двустранни договори“

Чл. 259. БНЕБ ЕАД издава фактури за плащане на дължими суми по чл. 221 за доставените количества електрическа енергия за период от 1 (един) месец. Фактурите се изпращат на търговските участници на всяко последно число на текущия месец или на първия работен ден, следващ месеца на доставка.

Чл. 260. (1) При сключване на сделка за продукт с отклонения на екран „Търгове“ БНЕБ ЕАД изготвя фактури за плащане на дължими суми по чл. 221 на база реално доставените количества.

(2) Търговските участници са длъжни да изпращат на оператора информация за реално доставените количества електрическа енергия през предходния месец. Информацията се предоставя в срок до края на първия работен ден на месеца, следващ месеца на доставка;

(3) При неизпълнение на задължението за предоставяне на информация в срока по ал. 2, операторът начислява дължимите такси въз основа на максимално възможните количества електрическа енергия, които могат да бъдат доставени.

Раздел XI

Разплащания на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“

Чл. 261. Разплащанията на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ се извършват на базата на нетна покупка и нетна продажба.

Чл. 262. Търговски участници, реализирали нетна покупка, са длъжни да изпълнят своите задълженията за разплащане чрез една от двете форми:

1. на дневна база;
2. на седмична база.

Чл. 263. С цел спазване на задълженията, съдържащи се в разпоредбите на чл. 216, т. 3, когато реализират нетна покупка, търговските участници са длъжни да спазват изискванията на чл. 242.

Чл. 264. Търговски участници, избрали форма на разплащане съгласно чл. 262, т. 1 и реализирали нетна покупка, са длъжни да преведат дължимите суми, включително тези, съдържащи се в Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД, по определената за целта банкова сметка на оператора до 10:30 часа в първия работен ден, следващ деня на издаване на фактурата.

Чл. 265. (1) Търговски участници, избрали форма на разплащане съгласно чл. 262, т. 2 и реализирали нетна покупка са длъжни да внесат сума по разплащателната сметка на БНЕБ ЕАД, която да покрива нетната му покупка за седемдневен период, като се вземе предвид евентуално наличие на поредица от неработни дни.

(2) Всеки работен ден, след издаване на фактура, БНЕБ ЕАД приспада стойността на покупката, включително дължимите такси, от сумата на съответния търговски участник.

(3) Всеки търговски участник е длъжен да следи баланса на сумата за покриване на възникналите задължения за нетна покупка.

(4) При изразходване на наличните средства преди края на седемдневния период съответният търговски участник преминава към форма за покриване на задълженията си на дневна база в съответствие с чл. 264.

Чл. 266. БНЕБ ЕАД заплаща задълженията си към нетните продавачи:

1. до третия работен ден, следващ деня на доставка, за количествата електрическа енергия, реализирани на пазарен сегмент „В рамките на деня“, при избрана форма за фактуриране съгласно чл. 257, т. 1, като от дължимата сума се приспада сумата на дължимите такси;

2. до втория работен ден, следващ деня на доставка, за количествата електрическа енергия, реализирани на пазарен сегмент „Ден напред“, при избрана форма за

фактуриране съгласно чл. 258, т. 1, като от дължимата сума се приспада сумата на дължимите такси;

3. до втория работен ден, следващ деня на предоставяне на съответната фактура, при избрана форма за фактуриране в съответствие с чл. 257, т. 2 и 3 и чл. 258, т. 2 и 3, като от дължимата сума се приспада сумата на дължимите такси.

Раздел XII

Разплащания на пазарен сегмент „Двустранни договори“

Чл. 267. Крайният срок за плащане на издадените от БНЕБ ЕАД фактури е до 5 (пет) работни дни след издаването на съответната фактура.

Чл. 268. Продуктите по сделки, сключени на екран „Непрекъсната търговия“ се заплащат в съответствие със срока на доставка, както следва:

1. продукти със срок на доставка до 31 (тридесет и един) календарни дни включително се заплащат не по-късно от 16:00 часа в деня, следващ деня на сключване на сделката. При постъпване на сумата по банковата сметка на продавача се издава фактура за полученото плащане;

2. продукти със срок на доставка, по-дълъг от 32 (тридесет и два) календарни дни, се заплащат последващо два пъти месечно. Продавачът е длъжен да издаде фактура, а купувачът е длъжен да заплати енергията до 5 (пет) работни дни след издаването на фактурата.

Чл. 269. Продуктите по сделки, сключени на екран „Търгове“ се заплащат в съответствие с параметрите, посочени от инициатора на търга.

Глава осма Неизпълнение

Раздел I

Отказ от сключване на допълнително споразумение на пазарен сегмент „Двустранни договори“

Чл. 270. (1) При отказ от сключване на допълнително споразумение, отговарящо на изискванията на раздел шести от глава шеста от страни по сделката, всяка от тях заплаща на БНЕБ ЕАД дължимите по сделката такси, съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД, за целия период на доставка.

(2) Когато сключената сделката е за продукт с отклонения, размерът на плащането ал. 1 се изчислява въз основа на максимално възможните количества електрическа енергия, които могат да бъдат доставени.

Чл. 271. (1) При отказ от сключване на допълнително споразумение, отговарящо на изискванията на раздел шести от глава шеста от една от страните по сделката, тази страна заплаща на БНЕБ ЕАД кумулативно стойността на блокираното по сделката изискуемо обезпечение и стойността на дължимите от двете страни такси по сделката за целия период на доставка.

(2) Стойността на блокираното по сделката изискуемо обезпечение се превежда на изрядната страна от БНЕБ ЕАД.

(3) Когато сключената сделка е за продукт с отклонения, плащането по ал. 1 се изчислява въз основа на максимално възможните количества електрическа енергия, които могат да бъдат доставени.

Раздел II

Прекратяване на допълнително споразумение на пазарен сегмент „Двустранни договори“

Чл. 272. (1) При прекратяване на допълнително споразумение по взаимно съгласие на страните всяка от тях заплаща на БНЕБ ЕАД в двоен размер стойността на дължимите такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД за първоначално уговорения период на доставка по съответното допълнително споразумение.

(2) Когато сключената сделка е за продукт с отклонения, размерът на плащането по ал. 1 се изчислява въз основа на максимално възможните количества електрическа енергия, които могат да бъдат доставени.

Чл. 273. (1) При предсрочно прекратяване на допълнително споразумение по причина, за която отговаря една от страните, тази страна заплаща на БНЕБ ЕАД в двоен размер стойността на дължимите от двете страни такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД за първоначално уговорения период на доставка по съответното допълнително споразумение.

(2) Когато сключената сделка е за продукт с отклонения, размерът на плащането по ал. 1 се изчислява въз основа на максимално възможните количества електрическа енергия, които могат да бъдат доставени.

Раздел III

Забава за плащане по допълнително споразумение на пазарен сегмент „Двустранни договори“

Чл. 274. Неустойките при забава на плащане по сключени сделки на екран „Търгове“ се определят от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг.

Чл. 275. При неспазване на сроковете за плащане по сключени сделки на екран „Непрекъсната търговия“ купувачът дължи на продавача неустойка за забавено плащане в размер на законната лихва, начислена за всеки календарен ден от датата на падежа до датата на плащане.

Чл. 276. При неспазване на сроковете за плащане по сключени сделки за продукти със срок на доставка 1 (един) ден на екран „Непрекъсната търговия“, БНЕБ ЕАД има право да усвои блокираното по сключената сделка обезпечение и да го преведе на продавача по съответната сделка.

Раздел IV

Неприемане/недоставяне на електрическа енергия по допълнително споразумение на пазарен сегмент „Двустранни договори“

Чл. 277. Неустойките при неприемане/недоставяне на електрическа енергия по сключени сделки на екран „Търгове“ се определят от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг.

Чл. 278. При недоставяне на електрическа енергия по сключени сделки на екран „Непрекъсната търговия“, продавачът дължи на купувача неустойка, чийто размер се изчислява за всеки отделен час по следната формула:

Нпрод = недоставено количество в MWh x (Цн – Цдс),

където:

„Нпрод“ е стойността на неустойката, дължима от продавача;

„Цн“ е цената за недостиг за съответния час, формирана на балансиращия пазар на електрическа енергия, опериран от ЕСО ЕАД;

„Цдс“ е цената на електрическата енергия по съответното допълнително споразумение.

Чл. 279. При неприемане на електрическа енергия по сключени сделки на екран „Непрекъсната търговия“, купувачът дължи на продавача неустойка, чийто размер се изчислява за всеки отделен час по следната формула:

Нкуп = неприето количество в MWh x (Цдс-Ци),

където:

„Нкуп“ е стойността на неустойката, дължима от купувача;

„Цдс“ е цената на електрическата енергия по съответното допълнително споразумение;

„Ци“ е цената за излишък за съответния час, формирана на балансиращия пазар на електрическа енергия, опериран от ЕСО ЕАД.

Чл. 280. Срокът за заплащане на дължимите неустойки по чл. 278 и чл. 279 е до двадесето число на месеца, следващ месеца на доставка.

Чл. 281. При неприемане/недоставяне на електрическа енергия по сключени сделки, БНЕБ ЕАД начислява дължимите такси съгласно параметрите на сключената сделка без оглед на неприетите/недоставени количества.

Раздел V

Други плащания на пазарен сегмент „Двустранни договори“

Чл. 282. (1) При постигане на съгласие за временно спиране на действието на допълнително споразумение, страната, поискала временното спиране, заплаща на БНЕБ ЕАД 20% (двадесет процента) от стойността на недоставената електрическа енергия до 5 (пет) работни дни преди началото на уговорения период на спиране, като в този случай за периода на временното спиране БНЕБ ЕАД начислява в двоен размер приложимите такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД.

(2) Когато сключената сделката е за продукт с отклонения, стойността на плащането по ал. 1 се изчислява въз основа на максимално възможните количества електрическа енергия, които могат да бъдат доставени.

Чл. 283. За възстановяване на достъпа до ЕСТ след всяко отстраняване по реда на чл. 34, търговският участник заплаща на БНЕБ ЕАД 50% (петдесет процента) от таксата за участие, съгласно Тарифа за таксите на БНЕБ ЕАД.

Чл. 284. Търговски участник, който е вписан в списък „Неизрядни участници“ поради анулиране на търгове, в продължение на 1 (една) година заплаща на БНЕБ ЕАД в двоен размер таксата за инициране на търг при всеки следващ инициран търг.

Раздел VI

Неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение по глава седма

Чл. 285. При неизпълнение на задълженията за актуализиране размера на наличното обезпечение до размера на изискуемото, съгласно раздел шести на глава седма, БНЕБ ЕАД:

1. за срок от един месец увеличава с 0,04 BGN/MWh размера на такса сетълмент, определена в Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД при трето поредно неизпълнение от търговски участник на задълженията за актуализиране размера на наличното обезпечение до размера на изискуемото за период от един месец, като за определяне на броят на неизпълненията се вземат предвид тези и за двата пазарни сегмента „В рамките на деня“ и „Ден напред“;

2. може да не допусне търговски участник до участие в следващата борсова сесия и/или да ограничи достъпа до пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“, и/или да анулира офертата на търговски участник, ако същата е високорискова за провеждането на борсовата сесия.

Чл. 286. При неизпълнение на задълженията за поддържане на размера на налично обезпечение по-голямо от общото задължение към БНЕБ ЕАД, съгласно раздел шести на глава седма, БНЕБ ЕАД:

1. за срок от един месец увеличава с 0,04 BGN/MWh размера на такса сетълмент, определена в Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД, при трето поредно неизпълнение от търговски участник на задълженията за поддържане на размера на налично обезпечение, по-голямо от общото задължение към БНЕБ ЕАД за период от един месец, като за определяне на броят на неизпълненията се вземат предвид тези и за двата пазарни сегмента „В рамките на деня“ и „Ден напред“;

2. изисква извънредно обезпечение в размер на стойността, с която общото задължение към оператора е надвишило наличното обезпечение, за срок от един месец;

3. може да не допусне търговски участник до участие в следващата борсова сесия и/или да ограничи достъпа до пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“, и/или да анулира офертата на търговски участник, ако същата е високорискова.

Чл. 287. (1) При всяко последващо неизпълнение след тези по чл. 285 и/или чл. 286, БНЕБ ЕАД увеличава размера на такса сетълмент с нови 0,04 BGN/MWh, за срок от един месец.

(2) Увеличението по ал . 1 се прилага при всяко следващо неизпълнение.

Чл. 288. Увеличаването на таксите по чл. 285, чл. 286 и чл. 287 се извършва в двуседмичен срок от установяване на неизпълнението, но не по-късно от два месеца от извършването му.

Раздел VII

Неизпълнение на задължението за разплащане на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ съгласно глава седма

Чл. 289. (1) БНЕБ ЕАД за срок от един месец увеличава с 0,04 BGN/MWh размера на определената в Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД такса „оборот“ за съответния пазарен сегмент при трето поредно неизпълнение от страна на търговски участник на задълженията за разплащане на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“, в рамките на период от един месец, като за определяне на броят на неизпълненията се вземат предвид тези и за двата пазарни сегмента „В рамките на деня“ и „Ден напред“.

(2) При всяко следващо неизпълнение, след като търговският участник е бил санкциониран по реда на ал. 1, БНЕБ ЕАД увеличава размера на таксата по ал. 1 с още 0,04 BGN/MWh за срок от един месец.

(3) Увеличението по ал . 2 се прилага при всяко следващо неизпълнение.

(4) Увеличаването на таксите по ал. 1, ал. 2 и ал. 3 се извършва в двуседмичен срок от установяване на неизпълнението, но не по-късно от два месеца от извършването му.

Глава девета Правила за поведение

Раздел I Общи положения

Чл. 290. (1) Операторът осъществява наблюдение и контрол на борсовия пазар с цел гарантиране, че търговията и всички други дейности протичат в съответствие с тези правила и приложимото законодателство.

(2) БНЕБ ЕАД сезира КЕВР при съмнение за незаконосъобразно поведение на търговски участник.

Чл. 291. БНЕБ ЕАД може да отправи искане за предоставяне на информация от търговски участник и/или координатори на балансиращи групи и/или ЕСО ЕАД във връзка с осъществяване на наблюдение и контрол на борсовия пазар.

Чл. 292. Всички представители на търговските участници се задължават да се придържат към поведение, отговарящо на високи етични стандарти, в съответствие с приложимите регулаторни и правни задължения и добрата бизнес практика, с цел поддържане на висок стандарт на работа по време на оперирането на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 293. Всеки търговски участник се задължава всички подадени от него оферти да отразяват реален интерес за покупка и/или продажба на електрическа енергия и че всички сделки, по които търговския участник е страна, са реални.

Чл. 294. Търговските участници са длъжни да не влияят на цената или ценовата структура на борсовия пазар на електрическа енергия или по някакъв начин да нарушават достъпа или възпрепятстват участието на други търговски участници.

Раздел II Забрана за манипулиране на пазара

Чл. 295. На търговските участници се забранява извършването или опитът за извършване на манипулиране на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 296. Тази забрана включва без ограничение:

1. всяко манипулативно поведение във връзка с подаване на неверни или подвеждащи сигнали;
2. всякакви предварителни договаряния за сключване на споразумения или сътрудничество между търговските участници или между търговските участници и трети лица;
3. всяко поведение за позициониране на цените.

Чл. 297. На търговските участници се забранява всякакво манипулативно поведение във връзка с подаване на неверни или подвеждащи сигнали като:

1. регистриране на оферти за покупка и/или продажба на електрическа енергия без подходяща икономическа и друга видима обосновка;
2. регистриране на оферти за покупка и/или продажба на електрическа енергия без намерение тези оферти да доведат до реализиране на съответните сделки;

3. даване на неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро с физическа доставка;

4. използването на фиктивно средство или друга форма на заблуда или измама, както и подаването на неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро с физическа доставка;

5. разпространяване на фалшива или подвеждаща пазарна информация чрез медиите, включително интернет или по друг начин.

Чл. 298. На търговските участници се забранява тайно договаряне или тайно сътрудничество, както и предварително договаряне.

Чл. 299. На търговските участници се забранява определяне на цената за един или повече енергийни продукти с физическа доставка на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането за търгуване, докаже, че причините са законни и че въпросната сделка или оферта са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия.

Раздел III

Забрана за търгуване с вътрешна информация

Чл. 300. На търговските участници или техни контрагенти, които притежават вътрешна информация във връзка с енергиен продукт на едро, се забранява да:

1. използват тази информация, когато придобиват или се разпореждат или когато се опитват да придобият или да се разпоредят за своя собствена сметка или за сметка на трето лице, пряко или косвено, с продукти, за които се отнася тази информация;

2. разкриват тази информация на трето лице, освен ако това не е в рамките на нормалните условия на изпълнение на неговата работа или задължения;

3. предлагат или подтикват друго лице въз основа на вътрешна информация да придобива или да се разпорежда с продукти, за които се отнася информацията.

Раздел IV

Прозрачност

Чл. 301. (1) Търговските участници се задължават публично да разкриват информация, с която разполагат по отношение на търговска дейност или съоръжения, които съответният търговски участник или неговото предприятие-собственик или свързано предприятие притежава или контролира, или по отношение на въпроси, свързани с тяхната експлоатация, за които въпросният участник на пазара или въпросното предприятие носи отговорност, независимо дали изцяло или отчасти. Такова разкриване включва информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за производство, потребление или пренос на електроенергия, включително планирани или непланирани промени в работата на тези съоръжения.

(2) Публикуването на информацията по ал. 1 на интернет страницата на БНЕБ ЕАД има информативен характер за останалите търговски участници, но не съставлява изпълнение на задълженията на търговски участник по смисъла чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 от 25.11.2011 г. на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия във връзка с член 10, параграф 1 от Регламент за изпълнение № 1348/2014 за разкриване на вътрешна информация на интернет страница на доставчик на услуги – платформа за разкриване на вътрешна информация.

Чл. 302. Изискванията за разкриване на информация не се прилагат за информация за собствени планове и стратегии за търгуване на търговския участник.

Чл. 303. Търговският участник публично разкрива всяка вътрешна информация, която е точна по своето естество, не е била направена публично достояние и се отнася пряко или косвено до един или повече енергийни продукти на едро и която, ако бъде направена публично достояние, вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро.

Чл. 304. Когато информацията подлежи на публично разкриване, тя включва най-малко информация за:

1. идентификационен номер на съобщението;
2. статус на събитието;
3. вид неразполагаемост;
4. тип на събитието;
5. час и дата на публикуване на съобщението;
6. начало на събитието;
7. край на събитието;
8. измервателна единица;
9. неразполагаема мощност;
10. разполагаема мощност;
11. инсталирана мощност;
12. причина за неразполагаемостта;
13. забележка;
14. тип гориво;
15. пазарна зона;
16. засегнат актив или електропроизводствена единица;
17. EIC код на засегнатия актив или електропроизводствена единица ;
18. наименование на пазарния участник;
19. ACER код на пазарния участник.

Чл. 305. (1) Търговските участници се задължават да разкрият публично информацията възможно най-рано, но не по-късно от 60 минути след настъпване на събитието. Информацията се разкрива публично чрез съобщение на интернет сайта на съответния търговски участник, както и на интернет страницата на оператора съгласно „Инструкция за публикуване на вътрешна информация на интернет страницата на БНЕБ ЕАД“.

(2) За да бъде публикувана информацията незабавно, търговският участник самостоятелно регистрира съобщението на интернет страницата на оператора, след което информацията става публично достъпна. За тази цел търговският участник предварително е получил от оператора профил с потребителско име и парола за достъп и връзка към интернет страницата на оператора.

(3) Търговският участник носи отговорност за пълнотата, точността и навременното предоставяне на информацията, подлежаща на публично разкриване.

Чл. 306. Търговският участник може на своя отговорност по изключение да забави публичното разкриване, за да не накърни законните си интереси, при условие че такъв пропуск няма да подведе обществеността и търговският участник може да гарантира поверителността на информацията и не взема решения, свързани с търгуването на борсовия пазар въз основа на тази информация.

Чл. 307. При съобщение, свързано със спиране, ограничаване, увеличаване на мощността или демонтаж на мощност, ако операторът определи, че такова съобщение не е достатъчно или не описва адекватно съответната информация, БНЕБ ЕАД може да изиска от търговския участник да предостави допълнително разяснение.

Раздел V

Предоставяне на информация

Чл. 308. Всеки търговски участник се съгласява, че:

1. БНЕБ ЕАД предоставя периодично информация за търговията на борсовия пазар и друга съответна информация на съответния регулаторен орган;

2. БНЕБ ЕАД предоставя информация, независимо дали такава информация е придобита в контекста на анализ или не, при поискване от регулаторния орган или компетентен такъв;

3. БНЕБ ЕАД може да предоставя информация на други борсови оператори или преносния оператор, при условие че има писмена договорка между БНЕБ ЕАД и съответната страна, за целево и поверително третиране на такава информация;

4. комуникацията с БНЕБ ЕАД може да се записва, съхранява и използва във връзка с наблюдението на спазването на тези правила и приложимото законодателство. Всеки търговски участник осигурява всички необходими съгласия от съответните служебни лица, служители и представители, преди такива лица да комуникират с БНЕБ ЕАД от името на търговския участник.

Чл. 309. Получената по реда на тази глава информация, се използва единствено за целите, посочени в тези правила. БНЕБ ЕАД може да оповести резултатите от извършените наблюдения и контрол по конкретен въпрос, при условие че името на съответния търговския участник не се разкрива.

Чл. 310. БНЕБ ЕАД може публично да разкрива името на търговски участник по време на наблюдението, единствено ако такова разкриване е необходимо, за да поддържа целостта на борсовия пазар.

Чл. 311. БНЕБ ЕАД провежда наблюдение и анализ на борсовия пазар за възможни неправомерни действия, извършени на този пазар.

Чл. 312. БНЕБ ЕАД уведомява КЕВР в случай на съмнение за осъществено неправомерно действие на борсовия пазар.

Глава десета

Информация и комуникация

Раздел I

Собственост върху информацията

Чл. 313. Информация, представена под формата на оферти за покупка и/или продажба от търговските участници чрез ЕСТ или по друг начин, както и информацията, произтичаща от търговията на пазарните сегменти, принадлежат на БНЕБ ЕАД.

Чл. 314. БНЕБ ЕАД има право да ползва и обработва, информацията за подадени оферти и реализирани сделки и друга информация по отношение на физическите и финансови взаимоотношения без задължение за поверителност към търговските участници, доколкото такава информация не засяга отделен търговски участник.

Търговските участници нямат право на възнаграждение по отношение на такива дейности.

Чл. 315. БНЕБ ЕАД може във всеки един момент да поиска правна и финансова информация, свързана с участието на търговския участник на борсовия пазар на електрическа енергия. Непредоставяне на информацията в определения от БНЕБ ЕАД срок, се счита за неизпълнение на правилата.

Чл. 316. БНЕБ ЕАД предоставя информация на компетентните органи в съответствие с приложимото законодателство.

Чл. 317. БНЕБ ЕАД има право да разкрива информация в съответствие с глава девета.

Раздел II Комуникация

Чл. 318. Комуникацията между БНЕБ ЕАД и търговските участници по оперативни въпроси се осъществява по имейл и/или по телефон между отговорниците за търговия и отговорниците за сетълмент и обезпечения, посочени в договора за участие и съответните служители от оперативните звена в БНЕБ ЕАД.

Чл. 319. БНЕБ ЕАД предоставя информация, свързана с работата на борсовия пазар на интернет страницата си и/или чрез изпращане на имейл на отговорниците за търговия и отговорниците за сетълмент и обезпечения, посочени в договора за участие. Търговските участници се задължават да се информират своевременно относно актуалната информация от БНЕБ ЕАД.

Чл. 320. Съобщения, изпратени по време на периода на подаване на оферти, които засягат търговията, се публикуват в ЕСТ, и/или се изпращат на имейлите на отговорниците за търговия, и/или се обявяват на интернет страницата на оператора.

Чл. 321. БНЕБ ЕАД публикува на своята интернет страница:

1. образец на договор за участие на борсов пазар;
2. образци на документи, които са задължителни за търговските участници;
3. адрес за кореспонденция;
4. информация за контакт с оператора, включително имейл;
5. тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД;
6. регистър на търговските участници;
7. инструкции по тези правила.

Глава единадесета Непреодолима сила

Чл. 322. При наличие на обстоятелства на непреодолима сила страните се задължават взаимно да се уведомяват по официален път за началото на обстоятелствата, като страната позоваваща се на непреодолима сила задължително разполага с документ от оторизиран орган за възникването ѝ.

Чл. 323. БНЕБ ЕАД и търговските участници не носят отговорност за неизпълнение на задълженията си в случай на непреодолима сила за периода, докато трае непреодолимата сила.

Чл. 324. Докато трае непреодолимата сила, изпълнението на задълженията и на свързаните с тях насрещни задължения се спира.

Чл. 325. Страната, която е под въздействие на непреодолима сила, е длъжна да уведоми незабавно другата страна за обстоятелствата и ограниченията, наложени от непреодолимата сила.

Чл. 326. Ако непреодолимата сила продължи толкова дълго, че страната няма интерес от изпълнението, тя може да прекрати засегнатата услуга, без да дължи обезщетение, с отправяне на официално уведомление с обратна разписка. В този случай прекратяването не освобождава търговските участници и/или БНЕБ ЕАД от задълженията му за плащане, възникнали преди прекратяването.

Глава дванадесета Особени разпоредби

Чл. 327. Всички промени в тези правила се одобряват от КЕВР и се публикуват на интернет страницата на БНЕБ ЕАД.

Чл. 328. Всякакви претенции, спорове или различия, които могат да възникнат от или във връзка с тези правила, се уреждат в съответствие с действащото българско законодателство.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тези правила:

1. „ACER“ е Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори;
2. „Euphemia“ е алгоритъм, собственост на обединението PCR, който се оперира съгласно публично оповестени процедури. Координатор на алгоритъма Euphemia е борсов оператор, който в определения ден е водещ в процеса по изчисляване на резултатите от тържната сесия на обединението SDAC чрез Euphemia алгоритъма;
3. „Борсов пазар“ е съвкупността от всички организирани пазарни сегменти, оперирани и администрирани от „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, на които се сключват сделки с електрическа енергия с физическа доставка;
4. „Борсова сесия“ е времето за провеждане на организирана търговия на пазарен сегмент „Ден напред“ при търговия с продукти с доставка в деня, следващ деня на търговия;
5. „Вътрешна информация“ е информация от конкретен характер, която не е обявена публично и която се отнася, пряко или непряко, до един или повече търгувани продукти и/или търговски участник и която, ако бъде обявена публично, би могла да повлияе съществено на цените на продуктите, като информация относно собствени планове на търговски участници и стратегии за търгуване не се третира като вътрешна информация.
 - а) „информация“ е информация, която се изисква да се обяви публично съгласно Правилата за поведение, договори или принципи, отнасящи се за всички пазари на електрическа енергия с физическа доставка, доколкото тази информация има вероятност да има значителен ефект върху цените на продуктите; информация, която се изисква да бъде обявена публично съгласно приложимото право, включително правила и/или насоки, издадени от съответни регулаторни органи, доколкото тази информация има вероятност да има значителен ефект върху цените на продуктите; информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за производство, съхранение, потребление

или пренос на електроенергия, включително планирани или непланирани прекъсвания на работата на тези съоръжения; друга информация, която търговски участник вероятно би използвал като част от основанието за своето решение да извърши сделка, свързана с енергиен продукт на едро, или за издаване на нареждане за търгуване с енергийни продукти на едро.

б) „конкретен характер“ означава информация, която посочва набор обстоятелства, които съществуват или може основателно да се очаква да възникнат или събитие, което е настъпило или може основателно да се очаква да настъпи и е достатъчно конкретно, за да даде възможност да се направи заключение за възможния ефект от такъв набор обстоятелства или събитие върху цените на продуктите.

6. „Генераторна единица“ е самостоятелен генератор на електрическа енергия, принадлежащ към електропроизводствена единица;

7. „Ден D“ е ден на доставка, в който се извършва физическата доставка;

8. „Ден D-1“ е ден на търговия, през който се подават оферти от търговските участници и се осъществяват сделките на борсовия пазар, предхождащ деня на доставка;

9. „Договор за участие“ е договор, който регламентира правата и задълженията на БНЕБ ЕАД и търговския участник във връзка с участието на борсов пазар на електрическа енергия;

10. „Допълнително споразумение“ е споразумение, неразделна част от СДППЕЕ, по силата на което се уреждат параметрите на конкретна сделка, сключена на пазарен сегмент „Двустранни договори“;

11. „Единно обединение на пазарите „Ден напред“ е проект за обединение на националните електроенергийни пазари на базата на Европейския целеви модел (Single Price Market Coupling for DAM) с имплицитно разпределение на трансграничните преносни способности;

12. „Електронна система за търговия“ е софтуерна система, ползвана за администриране на процеса по подаване на оферти и изчисляване на резултатите от търговията на борсовия пазар;

13. „Електронни системи за сетълмент“ са електронни системи, ползвани за администриране на процесите по сетълмент, обезпечения и управление на финансовия риск на пазарни сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“ и на пазарен сегмент „Двустранни договори“;

14. „Електропроизводствена единица“ е съоръжение за производство на електрическа енергия, състоящо се от една генераторна единица или от съвкупност от генераторни единици;

15. „Екран за търговия“ е екран „Непрекъсната търговия“ и екран „Търгове“;

16. „Екран „Непрекъсната търговия“ е екран за търговия, на който се подават оферти и сключват сделки чрез непрекъсната търговия, част от ЕСТ-ДД;

17. „Екран „Търгове“ е екран за търговия, на който се подават оферти и сключват сделки чрез провеждане на търгове за покупко-продажба на електрическа енергия, част от ЕСТ-ДД;

18. „Застраховка-гаранция“ е застрахователен договор (полица), сключен съобразно разпоредбите на Кодекса за застраховането, Приложение 1 „Класове застраховки“, раздел II „Класове общо застраховане“ А 15 „Гаранции“;

19. „Заявител“ е юридическо лице, подало заявление за регистрация на борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ ЕАД;

20. „Заявление за инициране на търг“ е бланка-образец, публикувана на интернет страницата на БНЕБ ЕАД, задължителна за всеки инициатор на търг;

21. „Заявление за регистрация“ е бланка-образец, публикувана на интернет страницата на БНЕБ ЕАД, задължителна за всеки заявител;

22. „Индивидуални условия“ са неразделна част от допълнително споразумение, подписано в резултат на сключена сделка;

23. „Инициатор на търг“ е търговски участник, подал заявление за инициране на търг при условията и в сроковете, съгласно тези правила;

24. „Купувач“ е търговски участник, сключил сделка за покупка на електрическа енергия;

25. „Манипулиране на пазара“ е:

а) сключване на сделка или подаване на оферта за търговия с продукти, които дават или има вероятност да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали за предлагането, търсенето или цената на продуктите, или определят или се прави опит да се определи, чрез действията на едно или повече лица, действащи заедно, цената на един или повече продукти на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е подало съответната оферта за търгуване, докаже, че причините, които са го мотивирали да направи това, са законни и че въпросната сделка или оферта са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с електрическа енергия, или използва или се прави опит да се използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или могат да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на продуктите.

б) разпространяване на информация по медиите, включително по интернет или с всякакви други средства, която дава или е възможно да даде лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставката, търсенето или цената на продуктите, включително разпространяване на слухове и на неверни или заблуждаващи новини, когато лицето, извършващо разпространението, е знаело или би трябвало да знае, че информацията е невярна или заблуждаваща.

26. „Непреодолима сила“ са непредвидени и непредотвратими събития или комбинация от събития от извънреден характер, извън контрола на страните, възникнали след започване на търговия от страна на търговски участник, включващи, но неограничавачи се до: война, саботаж, въстания, революция, бунт, експлозия, пожар, природни бедствия (наводнения, земетресения, гръм, буря, ураган, торнадо, проливен дъжд, градушка, свличане, срутвания на земни маси, заледявания и др.), по смисъла на чл. 306 от Търговския закон доколкото тези събития пречат за изпълнение на задълженията по тези правила и приложенията към тях.

27. „Недоставяне на електрическа енергия“ е отказ от страна на продавач да изпълни задълженията си, според допълнителното споразумение към СДППЕЕ, свързано с доставяне на електрическа енергия;

28. „Неприемане на електрическа енергия“ е отказ от страна на купувач да изпълни задълженията си, според допълнителното споразумение към СДППЕЕ, свързано с приемане на доставката на електрическа енергия;

29. „Неработен ден“ е почивен или празничен ден по смисъла на Кодекса на труда, през който банките, осъществяващи дейността си на територията на Р България, не обслужват клиенти;

30. „Нетен купувач“ е търговски участник, който за определен период на доставка е реализирал сделки за покупка на електрическа енергия с обща стойност, по-голяма от общата стойност на реализираните от него сделки за продажба;

31. „Нетен продавач“ е търговски участник, който за определен период на доставка е реализирал сделки за продажба на електрическа енергия с обща стойност, по-голяма от общата стойност на реализираните от него сделки за покупка;

32. „Нетна покупка“ се наблюдава, когато общата стойност на реализираните сделки за покупка от един и същи участник е по-голяма от общата стойност на реализираните сделки за продажба за определен период на доставка;

33. „Нетна продажба“ се наблюдава, когато общата стойност на реализираните сделки за продажба е по-голяма от общата стойност на реализираните сделки за покупка за определен период на доставка;

34. „Нетно генерирано задължение към оператора“ е разликата от (i) сбора на всички фактурирани и неплатени задължения, включително тези, за които не е настъпил падежът, и стойността на всички нефактурирани реализирани покупки и (ii) стойността на всички нефактурирани реализирани продажби;

35. „Непрекъсната търговия“ е механизъм за търговия, при който участниците могат да подават оферти, които се съпоставят непрекъснато и сключват сделки за покупко-продажба на електрическа енергия;

36. „Опит за участие в манипулиране на пазара“ е

а) сключване на сделка, подаване на оферта или предприемане на друго действие, свързано с продукт, с намерение да се: дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на продуктите; определят цените на един или повече продукти на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането, докаже, че причините, които са го мотивирали да направи това, са законни и че сделката или офертата, подадена от търговски участник, е съобразена с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия, или използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с която се дават или могат да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на продуктите.

б) разпространяването на информация, включително по интернет или по какъвто и да е друг начин, с намерение да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставките, търсенето или цената на продуктите.

37. „Основателна причина“ е обективен факт от действителността, при наличието на който допълнително споразумение може да бъде прекратено предсрочно и едностранно от изправната страна, изразяващ се в образувано производство за обявяване в несъстоятелност, обявена несъстоятелност и образувано производство по ликвидация, иницирани срещу неизправната страна, неприемане или недоставяне на електрическа енергия, прекратяване, отнемане и/или изтичане на срока на издадена лицензия по ЗЕ, както и всяко неизпълнение на тези правила от страна на търговски участник;

38. „Отговорник за търговия“ е физическо лице, което е определено в договора за участие от търговски участник да подава, анулира и модифицира оферти, изпраща заявки за подаване, модифициране или анулиране на оферти на оператора и/или да изпраща заявления за инициране на търг;

39. „Отговорник за сетълмент и обезпечения“ е физическо лице, което е определено в договора за участие от търговски участник като отговорно по всички въпроси, свързани със сетълмент и обезпечения;

40. „Официално уведомление или уведомяване по официален път“ е такова уведомление, което се осъществява по факс, предоставен от търговския участник, по електронен път до имейли на представляващите и/или отговорниците за търговия и/или отговорниците за сетълмент и обезпечения, с писмо, адресирано до представляващия търговския участник и изпратено на представения адрес за кореспонденция, по факс, предоставен от оператора, по електронен път до имейл, предоставен от оператора или посочен на интернет страницата на БНЕБ ЕАД или с писмо, адресирано до оператора, изпратено на актуалния адрес за кореспонденция, посочен на интернет страницата на БНЕБ ЕАД;

41. „Пазарен сегмент „В рамките на деня“ е сегмент от борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ ЕАД, осигуряващ възможност за търговия на продукти с доставка в деня на търговия и в деня, следващ деня на търговия, като сделките на този сегмент се осъществяват чрез механизъм за непрекъснато договаряне, и се сключват автоматично при наличието на взаимно удовлетворяващи се активни оферти.

42. „Пазарен сегмент „Ден напред“ е сегмент от борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ ЕАД, осигуряващ възможност за търговия на продукти с

доставка в деня, следващ деня на търговия, който сегмент се оперира на базата на търг, а сетълментът на сделките, сключени за всеки отделен интервал на доставка, се осъществява по една еднаква за всички търговски участници цена – клирингова цена за съответния интервал на доставка.

43. „Пазарен сегмент „Двустранни договори“ е сегмент от борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ ЕАД, осигуряващ възможност за търговия на продукти с различен срок на доставка, равен или по дълг от 1 (един) ден, който сегмент предоставя възможност на търговските участници да търгуват на екрани за търговия: екран „Търгове“ и екран „Непрекъсната търговия“.

44. „Планирано събитие“ е събитие, което е известно предварително на първоначалния собственик на съответните данни;

45. „Продукт с отклонения“ е нестандартизиран продукт, с възможност за процентно отклонение от номиналната мощност, който се търгува на екран „Търгове“, част от пазарен сегмент „Двустранни договори“;

46. „Продавач“ е търговски участник, сключил сделка за продажба на електрическа енергия;

47. „Профил“ е създадено от оператора индивидуални потребителско име и парола, чрез които отговорникът за търговия се идентифицира и получава достъп до ЕСТ;

48. „Предсрочно прекратяване на допълнително споразумение“ е прекратяване на допълнително споразумение от изправната страна преди изтичане на срока на действие на споразумението, поради неизпълнение на задълженията от насрещната страна, по взаимно съгласие и/или при наличие на основателна причина;

49. „Разумен срок“ е подходящ срок според обстоятелствата, но не по-дълъг от 10 (десет) работни дни;

50. „Свободно обезпечение“ е частта от наличното обезпечение на търговски участник, което не е блокирано като изискуемо обезпечение на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ и/или по сключени сделки на пазарен сегмент „Двустранни договори“;

51. „Сключена сделка“ е налице, когато оферта за покупка и оферта за продажба се срещнат/съвпадат в съответната ЕТС;

52. „Списък „Допустими контрагенти“ е списък, който се създава от оператора, за всички търговски участници, след отправено искане и въз основа на подписан СДППЕЕ

53. „СДППЕЕ“ е договор, който урежда правата и задължения на страните, в резултат на сключена сделка на екран за търговия;

54. „Тарифа за таксите на БНЕБ ЕАД“ е актуална ценова листа, публикувана на интернет страницата на оператора;

55. „Търговски участник“ е юридическо лице, сключило договор за участие на борсов пазар на електрическа енергия с БНЕБ ЕАД;

56. „Търг“ е онлайн търг за покупка или продажба на електрическа енергия, който се иницира от търговски участник чрез заявление за инициране на търг и се организира от оператора, като подадените оферти се класират и се сключват сделки съобразно класирането;

57. „Търговски календар“ е секция на интернет страницата на оператора, в която, под формата на календар, се публикува информация за иницирани търгове;

58. „Финансови задължения“ са задълженията на търговски участник да предоставя и поддържа обезпечение, задълженията за заплащане по фактури и задълженията за заплащане по начислени лихви, неустойки и други плащания;

59. „Часови интервал“ е интервалът между два поредни часа с продължителност 60 (шестдесет) минути;

60. „Часови продукт“ е продукт, търгуван на борсовия пазар с продължителност на доставката един час.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. Тези правила се прилагат за всички търговски участници, които преди датата на влизането им в сила имат сключен договор за участие на борсов пазар и/или договор за участие на централизиран пазар за покупко-продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори.

§ 3. В тримесечен срок от влизане в сила на тези правила, търговските участници сключват нов договор за участие на борсов пазар с БНЕБ ЕАД, регламентиращ участието им на борсовия пазар на електрическа енергия.

§ 4. Тези правила влизат в сила от датата на обнародването им в Държавен вестник.